

Tardoskeddi HÍRMONDÓ

TARDOSKEDD KÖZSÉG MAGAZINJA

XIII. évfolyam | 1. szám | 2010 április

Ára: 0,50 €

Paál Zsolt

Tavaszeji

Csendes tavasz, esti pára...
Alvó őzek halk szemérme...
Megremeg egy virág szára
harmat hangú halk zenére.
Égbe hajló éji pára,
csillag leng rajt, halkul álma,
tűnő tavasz, árnyas kertek,
bimbók ringnak, fénnel teltek.

Dallam ébred hűvös éjben,
tisztá szelíd, édes dallam,
tova illan kéklő égben,
itt-ott csillan, csendül halkan.
Vízi rózsák tarka népe,
álmuk sóhaj, s reszket némán,
szőke ködök ezüst képe,
Fel-le szálldos égi rónán.
Bíbor illat lobban itt lenn.

AJÁNLÓ

XII. REGIONÁLIS TALÁLKOZÓ

(8 oldal)

KIÜLTEK A VÉNASSZO- NYOK A PADRA...

(9 oldal)

VASUTASAINK LENGYELOR- SZÁGBAN

(10 oldal)

OLY TÁVOL MESSZE VAN HAZÁM...

(16 oldal)

UTAZNI JÓ!

(18-19 oldal)

SÉTA AZ ALVÉGEN

(20-21 oldal)

A BÉKE 65 ÉVE

(22-23 oldal)

A VÁLYOGVETÉS

(26 oldal)

Kellemes húsvéti ünnepeket
kívánunk Olvasóinknak!

SEGÉLYGYŰJTÉS A RÁSZORU- LÓKNAK

2010. február 22-e és 26-a között a szabadidő-központban ismét segélygyűjtést szerveztek a csehországi Diakonie Broumov humanitárius szervezet részére. Az 5 nap folyamán nagy mennyiségű ruhanemű, cipő és egyéb tárgy gyűlt össze, amelyeket aztán két tehergépjármű segítségével szállítottak el Csehországba. A gyűjtésbe több mint 200 tardoskeddi háztartás kapcsolódott be, és néhány önkéntes - elsősorban nyugdíjasok -, akik aktívan segítettek. Önöknek köszönhetően kedves lakosaink, akik segítettek, ez a sok holmi a megfelelő helyére került - krízisközpontokba, szociális-terápiákat nyújtó otthonokba és hasonló helyekre - hiszen segít a rászorulókon. Az szintén nagy pozitívum, hogy ez a szervezet a már nem felhasználható anyagokat környezetkímélő módon fel tudja dolgozni, így semmi sem vész kárba, amit itt Tardoskedden összegyűjtöttünk.

Még egyszer hálás köszönet mindenkinek a segítségért.

Bővebb információt az említett szervezetről a **www.diakoniebroumov.org** weboldalon találunk.

Buda Ildikó

Mi kérdeztünk a – POLGÁRMESTER VÁLASZOLT

Polgármester úr, lassan már 3 hónap eltelt a 2010-es évből. Hogyan jellemezte ezt az időszakot községünk szempontjából?

– Ez az első két hónap a költségvetés előkészítésével telt el, amelyet március elején fogadtunk el, és amelybe beledolgoztuk mindazon fejlesztési terveket, amelyekre támogatást kaptunk. Tovább folytatódott az egyes projektek kivitelezésének folyamata, a tűzoltószertár építése rövidesen megkezdődik, az iskola rekonstrukciójánál pedig jelenleg a minisztériumi szerződés megkötésére várunk. Remélem, ezen adminisztratív feladatok befejezése után a legtöbb projektnél megkezdődhet a munka.

Ahhoz, hogy anyagi támogatásokhoz jussunk, pályáznunk kell. Milyen új projekteket nyújtott be eddig Tardoskedd, és tervez-e még újabbakat?

Óvatosaknak kell lennünk az új beruházásoknál és pályázatoknál, mert az anyagi lehetőségek végesek, ezért idén újra megpályázzuk a közvilágítás felújítására beadott projektet. Új tervdokumentációk kidolgozásába is bele kell majd fogni, természetesen, ahogyan majd az anyagiak engedik. A két legfontosabb a falu központja felújításának második része és a kanalizáció tervdokumentációjának kidolgozása, amely költségei nagyon magasak (elérhetik az 50.000 eurót is), ezért ezzel csak az első féléves adóbevételeink kiértékelése után foglalkozhatunk. Véleményem szerint, ha sikeresen implementáljuk az eddig elnyert beruházásokat, amelyekre támogatást kaptunk, és amelyek értéke a szeméttelép mellé tervezett osztályozó nélkül is eléri az 1.400.000 eurót, akkor sikeresnek könyvelhetjük majd el ezt az évet.

A válság miatt 2010-ben kisebb állami támogatásban részesülnek a falvak, városok, köztük Tardoskedd is. Mekkora kiesést jelent ez számunkra?

Inkább az egyes projektek 5%-os önrészenek a fedezésére összpontosítunk.

Jelenleg a pénzügyminisztérium által előre jelzett adó-bevétel kiesésünk megközelítheti a 200.000 eurót, ami a kiadási költségvetés kb. 10 százaléka. Ez annyi, amennyit egy évben az óvodák fenntartására költünk. Igyekszünk csak a legszükségesebb folyó kiadásokat fedezni, és inkább az egyes projektek 5%-os önrészenek a fedezésére összpontosítunk. Remélem, nagyobb költségvetési hiány keletkezése nélkül megússzuk ezt az évet.

Teljes iramban folyik a volt Jednota épületének átalakítása. Minden az elképzelések szerint halad?

Az építkezés a tervezett tempóban folytatódik. Természetesen vannak kisebb-nagyobb fennakadások, mert előjönnek olyan problémák, amelyekkel eredetileg nem számoltunk, de egy ilyen volumenű rekonstrukciónál ez várható. Remélem, a szerződéssel összhangban az épület átépítése május végén befejeződik, és megkezdődhet eme többfunkciós központ kollaudációja és használatba vétele.

Ismét felmerült a lehetősége annak, hogy nyugdíjasotthon épül Tardoskedden. Mit lehet erről tudni?

Valóban érkezett az önkormányzathoz két telekvásárlási kérvény,

amelyekből az egyik az orvosi rendelőket és az a mögötti területeket érintette, a második pedig a Jókai utcán található községi tulajdonú területet. Az első kérvényt a képviselő-testület elvetette, mert olyan épületeket érintett, amelyek az egészségügyi ellátás céljából voltak átruházva a községre, a második terület eladására kiírt versenypályázatra pedig végül nem érkezett beadvány. A község vezetése igyekezett a törvénnyel összhangban megtenni minden olyan lépést, amellyel segítette volna ezt a beruházást, de ez most különböző okokból (főleg időhiány) nem jött létre. Bízunk azonban abban, hogy a következő kiírásoknál már aktív résztvevők leszünk.

zatot nem hoz, addig olyan bérlőket kell keresnünk, akik az egészségügyi ellátásban tevékenykednek. Itt főleg szakorvosok jöhetnek szóba, ezért igyekezni fogunk, hogy találjunk ilyen orvosokat, bár ez ebben az orvoshiánnyal küszködő egészségügyi rendszerben nem lesz könnyű feladat.

Közeleg a keresztény egyház legnagyobb ünnepe, a húsvét. Mit jelent az Ön számára ez az ünnep?

Mint minden kereszténynek a húsvét számomra is a legnagyobb ünnep, Krisztus urunk feltámadásának ünnepe, aki halálával elhozta a megváltás reményét az emberiség számára. Édesapám halála miatt kicsit szomorúbb lesz az idei ünnep, de családommal

Az Alvég utca is új aszfaltburkolatot kap a „Faluközpont revitalizációja” projekt megvalósításakor.

Mi lesz a sorsa az egészségügyi központnak, ha a most itt rendelő orvosok átköltöznek az új épületbe?

Mint már említettem, a községi vagyonról szóló törvény értelmében ezeket az épületeket jelenleg csak egészségügyi szolgáltatást nyújtó célokra lehet használni, így míg a képviselő-testület erre más határo-

együtt úgy szeretném megélni, mint minden esztendőben ezidáig. Természetesen nem maradhat ki a fiámmal a locsolkodás, amiért cserébe majd a lányaimtól hímes tojást kapunk. A Tardoskeddi Hírmondó minden olvasójának kellemes húsvéti ünnepeket kívánok!

*PaedDr. Juhász György, PhD.
polgármester*

Legkisebb lakosaink köszöntése

December 13-án már harmadik alkalommal szervezett községünk a képviselő-testület határozata értelmében ünnepélyt a tardoskeddi újszülöttek számára. A kedves kis rendezvényre minden 2009-ben született kisgyermek meghívást kapott, ill. azok is, akik 2008. novemberében és decemberében látták meg a napvilágot, és így tavaly nem lehettek ott az ünnepélyen. A jelenlévőket Ing. Zsilinszki Magdolna, a belső ügyek, pénzügyi és iskolaügyi osztály vezetője köszöntötte, majd PaedDr. Juhász György, PhD. községünk polgármestere üdvözölte a tardoskeddi újszülötteket és szüleiket az önkormányzat nevében. Valamennyiüknek jó erőt, egészséget kívánt.

A J. A. Komenský Alapiskola és a Szemerényi Károly Magyar Alapiskola diákjainak kultúrműsorát követően a büszke szülők egyenként gyermekükkel együtt átvették az ajándékot és a virágot a polgármestertől, ill. PaedDr. Mészáros Ivetától, az iskolaügyi bizottság elnökétől. A szülőknek MUDr. Borbély Zoltán, a szociális bizottság elnöke, Mgr. Dózsa Roland a kulturális bizottság elnöke, Mészáros Imre, a kulturális bizottság alelnöke és Benkő Éva anyakönyvvizető szintén gratulált. Az anyukák a község krónikájába is beírták nevüket emlékül erre a napra.

A szülőknek szeretettel gratulálunk a kicsikhez.

Őket köszöntöttük: **Balogh Martin, Bednár Štefánia, Bihari Tibor, Bihari Antónia, Bihari Vasil, Bíróczy Viktória, Bogdány Márk, Borbély Richard, Brat Patrik, Buják Emma, Csányi Kristóf, Farkas András, Farkasdi Máté Zoltán, Fošum Nikoleta, Fugli Adrián, Fülöp Nicolina, Grochal Samuel, Hrabovsky Tatiana, Kele Liana, Kelemen Eszter, Kiss Tibor, Lakatos Martina, Lehotkai Márk, Lipták Richard, Machová Karolína, Mazan Milo, Mezei Ádám, Pánisz Monika, Rafael Laura, Seszták Tomáš, Seszták Lillian, Szőke Mário, Tomšík Michaela, Tóth Veronika, Vadkerti Samuel, Varga Daniela, Varga Laura, Vavrecky Dóra, Vojtuš Vanessa, Zahradník Kimberley.** (tsz)

TARDOSKEDD támogatja kulturális, társadalmi, sport és iskolai szervezeteit

A képviselő-testület 2009-ben ismét támogatta a községünkben működő kulturális és társadalmi szervezeteket, az alapiskolák, óvodák mellett működő nonprofit alapítványokat, valamint a sportklub működését a 3/2007 számú általános érvényű rendelet értelmében. A támogatást az egyes szervezetek írásos kérvényben kérték, amelyeket elsőként a kulturális és a pénzügyi bizottság tárgyalta meg, majd végezetül a képviselő-testület döntött a végleges összegről. Az alábbiakban Önök is elolvashatják, milyen dotációk segítettek az egyes szervezetek működését a tavalyi évben.

A **Csemadok Helyi Alapszervezetének** 3 652 €-t hagyott jóvá a képviselő-testület. Ebből 12,91 € értékben kiegészítőket vettek a Szivárvány néptánc csoport részére, 66 €-ért nadrágokat és 121,21 €-ért ingeket a férfiak tagjainak. 175,49 €-ba került a ruhaanyag és 119,58 €-ba a kiegészítők a Fehér akác asszonykórusnak. A népviseleti ruhák megvarrása az asszonykórusnak 290 € volt, és a citeratartókért a tardoskeddi citerások részére 162,50 €-t kellett kifizetni. A két citeracsoport összpontosításon való részvétele 100 €-t jelentett. A helyi Csemadok 4 vezetői tagjának részvétele Kassán a IX. regionális szakmai összpontosításon 140 € volt. A szervezet utazási költségeire szintén felhasznált bizonyos összeget. A Csemadok mellett

működő folklórcsoportjaink 2009-ben számos kulturális rendezvényen léptek fel.

A **Nyugdíjasklubnak** 1 444 € anyagi támogatást adott a község. Ebből 50 €-ra volt szükségük a farsangi teadélután megszervezésére, 232 € értékben Anyák

valy 18 véradónk vehette át a megtisztelő emlékérmét.

A **Vasutasok Zászló Egyesülete** 631 €-t kért és kapott, amiből 314 €-t a vasutas zászló felújítására használtak. 66 €-ba került az út Pozsonyba arra az ünnepélyre, amelyen

A Vadászszövetség faültetésre használta fel a támogatást.

napi ünnepséget szerveztek és 501,72 €-t fordítottak az Idősek iránti tisztelet hónapja alkalmából szervezett ünnepség megrendezésére, s ezen belül a jubilánsok megajándékozására 329,25 € volt a Rozmaring énekkar tagjai ruházatának felújítása. A fennmaradó összeget utazási költségekre használták fel. Az énekkar fellépett Szákszendén az ottani nyugdíjasklub meghívására, a Környei Sörfesztyálon, az inámi Mézfesztyálon és az andódi falunapokon.

A **Szlovák Vöröskereszt Helyi Alapszervezete** 830 €-ban részesült. Az összeget a szokásokhoz híven a véradók bálón Jánsky érdeméremmel kitüntetett többszörös önkéntes véradó megajándékozására, valamint a bálón felszolgált vacsora és frissítők elkészítésére használták. Ta-

a szlovákiai vasutasok védőszentjévé választották Alexandriai Szent Katalint. 110 € volt az utazási költség Lengyelországba a szlovákiai vasutasok két napos lengyelországi nemzeti zárándokújtára.

A helyi **Rokkantszervezet** 100 €-nak örülhetett, akárcsak 2008-ban. A támogatásból a szervezet határozatának értelmében ajándéktárgyakat vásároltak a kerek születésnapjukat ünneplő tagoknak, ill. egy nagybeteg toloszékes tagnak, akit a vezetőség az otthonában látogatott meg.

A **Lucerna Polgári Társulásnak** 1 494 €-t utaltak át, amelyet a társulás a Hudobná rozprávka z Tardosu - Zenés mese Tardoskeddről című CD, ill. a Tardoskeddről készült monográfia kiadási költségeire fordított.

A **60. Számú Sík Sándor Cserkészcsapat** 1693 €-ban részesült. A pénzből táborozások megszervezéséhez szükséges eszközöket és kellékeket (236,77 €), a gyerekekkel való foglalkozásokhoz szükséges segédeszközöket (264,07 €) vásároltak. 429,52 €-t a táborozások útiköltségeire használtak fel. A cserkészek tavaly Révkomáromban, Gímesen és Újbáston táboroztak.

A **Vadászszövetség** 498 € támogatást kapott. Ebből csak 332 €-t használtak fel facsemetéket vásárlására, amelyeket a község külterületein található zöld övezetekben ültettek el.

Az **Élő Hagyományok Polgári Társulás** 331 € támogatásban részesült, amelyet a gyermekek számára szervezett kézműves foglalkoztatásokra, és ezen foglalkozásokon használt segédeszközök és segédanyagok vásárlására fordítottak.

A J. A. Komenský Alapiskola mellett működő **Átmeneti Alapítvány** 332 €-nak örülhetett. A pénzügyi támogatásból az úszótanfolyam utazási költségeit fedezték (79,28 €), könyvajándékot vásároltak a tanév végén a sportoló diákoknak (62,60 €), a mazsorett csoport számára öltözetet, kiegészítőket vettek (173,31 €) és a nemzetközi gyermeknap alkalmából ajándékokkal lepték meg a tanulókat (16,81 €).

A Szemerényi Károly Magyar Tannyelvű Alapiskola mellett működő „A Ma-

gyar **Gyermekekért Fejlesztési Alap**” a számára jóváhagyott 332 € anyagi támogatást könyvajándék vásárlására fordította a legjobb tanulóknak (43,53 €). Ezenkívül öltözetet, kiegészítőket és palcákat vettek a mazsorett csoportnak

(159,32+59,72 €), valamint segédeszközöket az iskola részére (69,43 €).

A **Tardoskeddi Szent István Óvoda Alapítványa** 332 € kért és kapott, amelyen trambulint vettek az óvoda részére.

Az említett szervezeteknek és a sportklubnak a képviselő-testület 2010-re is jóváhagyott anyagi támogatást. Igaz, kevesebbet, mint tavaly (összesen 41 721 €), de ez annak a következménye, hogy csökkent a községeknek adott állami

anyagi támogatás. Bízunk benne, hogy ennek ellenére szervezeteink továbbra is sikeresen működnek, és jó hírét viszik Tardoskeddnek.

Tanka Szilvia

A sportklub kiadási költségei 2009.1.1. és 2009. 12. 31. között

Összeg	Összpontosítás	Anyagok	Nyugat-szlov. Futball-szöv.	Posta	Edzők	Vendég-játékosok	Fazekas	Ping-pong	Frissítők	Bírók	Futball-cipők	Játékosok	Utaztatás	Kalória pénz	Szikora	VUB	Adóhivatal
Pénztár																	
35.636,26	1373,-	1219,56	900,23	19,97	5875,75	2000,-	166,-	547,7	1320,28	1781,01	519,03	1489,9	17466,4	957,43			
Bank																	
4.309,40			90,-		285,78					3130,-					707,04	96,58	
Összesen	39.945,66	euro	tiszta kiadások 2009-ben														
II-XII/09	1373,-	1219,56	990,23	19,97	6161,53	2000,-	166,-	547,7	1320,28	4911,01	519,03	1489,9	17466,4	1664,47	96,58		
Tartozások	2008-ban		kifizetve:		I/09												
1157,51					726,06								431,45				
Összesen	2009:																
41103,17	1373,-	1219,56	990,23	19,97	6887,59	2000,-	166,-	547,7	1320,28	4911,01	519,03	1489,9	17897,85	1664,47	96,58	0	
38.249,49	1237,3	2409,65	945,33	34,52	9204,84	3651,3	132,8	434,8	4018,09	4792,41	914,50	1820,7	5972,05	531,10	136,-	362,42	
2008-as év					9930,90								(1651,7)	6403,50			
	39.407,-	euro	tiszta kiadások 2008-ban														

Ing. Buda Ferenc

A tudás hatalom, melynek értéke csak nő azáltal, ha anyanyelvén, kisebbségi magyarként szerzi az ember. Az így kapott ismereteket, legyenek azok alap-

akik magyar oktatási nyelvű vagy magyar nyelven is oktató intézményben végzik tanulmányaikat.

Október 28-án az érsekújvári Csemadok-székházban került sor a díjak át-

Bettinának tapsolhattunk. Ismerkedjenek meg a tehetséges gimnazista sikerivel Önök is:

Janyík Bettina (VIII.G)
az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítvány könyvjutalmát kapta

Osztályelnök. Hosszú évek óta tevékenyen részt vesz az iskolai Diáktanács

munkájában. Részt vett a középiskolások DiNaMit-nak elnevezett képzésén, amely a diákönkormányzatok működéséhez, azok belső felépítéséhez nyújtott hathatós segítséget. Ez a képzés a Diákhálózat programja, amely a magyarországi Nagyító Alapítvány közreműködésével valósult meg. A program megvalósítását EU-s alapról finanszírozták. A további külföldi képzés Erdélyben valósult meg, ahol különböző oktatási programokat ismertek meg a fiatalok. A megszerzett ismereteket eredményesen adta át és kamatoztatta az iskolai Diáktanács életében. Augusztus végén a jövőbeni elsősök csapatépítő programjában vett részt. Bettina kiváló tanulmányi eredményeket ér el, amely bizonyítja, hogy az ifjúsági munka és a tanulás kiválóan összefér.

Dózsa Roland

DÍJKIOSZTÓ ÜNNEPSÉG

vagy középfokúak, ill. szakmaiak, meg kell becsülni, és a lehetőségeinkhez mérten értékelni is, mert az a diák, aki időt és energiát fektet a többletmunkába, megérdemli az elismerést. Ezek az alapelvek vezérelték azokat az egykori érsekújvári gimnazistákat, mai öregdiákokat, akik létrehozták az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítványt azzal a céllal, hogy pénz-, ill. könyvjutalomban részesítsék azokat a kitűnő eredményeket elérő, iskolájukat különféle tanulmányi versenyeken eredményesen képviselő diákokat,

dására. A rendezvény házigazdája az idei évben az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium volt. A gimnázium négyéves tagozatának végzősei és a nyolcéves tagozat kvarta, ill. oktáva osztályos tanulói mellett kitüntetésben részesültek a Czuczor Gergely Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, a Közös Igazgatású Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola és Kereskedelmi Akadémia valamint az Érsekújvári Szakközépiskola diákjai is. Minden évben található a legügyesebbek között tardoskeddi tanuló, 2009-ben Janyík

Ismét csak azt mondhatjuk: KÖSZÖNJÜK

Az önkéntes véradók far-sangi bálja ebben az évben február 13-án zajlott, melynek fénypontja ezúttal

A gyémánt díjasok: Geró Margit és Máté József

is a Jánsky-érdemérem átadása volt a többszörös véradóknak. A tardoskeddi véradók még mindig nagy számban adnak vért, ezért most is többen részesültek elismerésben.

A **Jánsky-érdemérem bronz fokozatát** vehette át 10-szeres véradásért: **Gáhy Gábor, Hegedűs Diana, Kurucz Róbert, Major Róbert és Mészáros Attila.**

Az említett **érdemérem ezüst fokozatával** büszkélkedhet 20-szoros véradásért: **Bíróczy Zoltán, Brodský Jaroslav, Ruzsik Péter és RNDr. Bara Mihály.**

Az **aranyfokozatot** 40-szeres véradásért 4 lakosunk érdemelte ki: **Kurucz Ferenc, Vincze László, Pap Anna és Lancz Endre.**

Ezen a bálon 2 rendkívüli díjat is átadtak, mégpedig a **Jánsky-érdemérem gyémánt fokozatát.** Ezt **Geró Margit** vehette át 60-szoros véradásért, ill. **Máté**

József, aki eddig már 80 alkalommal adott vért. Valamennyiüknek szívből gratulálunk és KÖSZÖNJÜK.

E díjjal kitüntetett lakosaink Juhász György polgármestertől, Zita Lutišanovától, a Vöröskereszt érsekújvári területi szervezetének elnökétől és a Vöröskereszt pozsonyi legfelsőbb tanácsának tagjától, valamint Marta Ficsovától, a Vöröskereszt területi szervezetének igazgatójától vehették át az elismerést és az ajándéktárgyat.

Az ünnepi beszédet Lutišanová asszony tartotta, aki elmondta, hogy egészségügyi nővéként saját maga volt tanúja annak, hogy az emberi vér hány alkalommal mentette meg az édesanyák életét egy

hogy ők egy másféle hősiességet választottak. Úgy döntöttek, hogy önként, minden ellenszolgáltatás nélkül vért adnak, s ezzel életet mentenek. A Szlovák Vöröskereszt és mindazok nevében, akik vért kaptak, köszönetet mondok Önöknek e nemes cselekedetért. A Szlovák Vöröskereszt tiszteletét fejezi ki Önöknek tetteikért” - mondta beszédében az elnök asszony. Községünk polgármestere szintén szólt a jelenlévők-höz, és az önkormányzat nevében köszönetet mondott véradóinknak azért, hogy önzetlen cselekedetükkel segítik embertársaikat. Tardoskedd község önkormányzata évek óta támogatja anyagi eszközökkel a táncmulatságot.

Hegedűs Diana, Gáhy Gábor, Kurucz Róbert, Major Róbert és Mészáros Attila

nehéz szülést követően, vagy hányszor segített a súlyos balesetet szenvedettek műtétje során. „Ezen balesetek nagy részét fiatalok okozzák, ezért nagyon örülök, hogy a tardoskeddi bálon ennyi fiatalembert látok, mert ez azt jelenti,

Az ünnepi pohárköszöntő után a fiatal táncospár Mészáros Linda és Máté Tamás latin-amerikai táncokkal szórakoztatták a bálozókat, akik aztán a hajnali órákig mulattak önfeledten.

Tanka Szilvia

Idézetek

„Álmodj, amit csak akarsz, menj, ahová szeretnél, légy az, aki szeretnél, mert csak egy életed van, s csak egy lehetőség, hogy olyan dolgokat csinálj, amit szeretnél!”

(Paolo Coelho - brazil író)

„Az idő az, ami akkor is halad, amikor semmi más nem.”

(Richard Feynman - Nobel-díjas amerikai fizikus)

„Három dolog soha nem tér vissza: a kilőtt nyíl, a kimondott szó és az elmúlt nap.”

(Georg Friedrich Daumer - német költő és filozófus)

„Ahhoz, hogy a fény oly fényesen ragyoghasson, ott kell lennie a sötétségnek is.”

(Francis Bacon - angol filozófus)

„Egyedül tőled függ, hogyan érzed magad.”

(Andrew Matthews - amerikai író)

Feljegyzések egy nyolcéves kislány anyukájának naplójából

SZEMÜNK FÉNYE

Mobillal a kakas ellen

Enikő sulis után a mamához megy ebédelni, s itt írja leckéit is. A mama jó falusi szokás szerint néha kiengedi a füvesített udvarra a baromfit, mondván, jót tesz a pázsitnak is, az állatnak is a legelés. Mi ilyenkor dühöngünk, hogy kerülgetni kell a tyúksz...t ezerrel, de a gazdasszonyt ez cseppet sem érdekli. Az ominózus napon is szabadon kapirgáltak a tyúkok és az egy szem kakas.

A csengő már két hete nem működött, Eni megtorpant az utcaajtóban. Szemben vele ott állt a szemétdomb királya, harcra készen.

– Anyu, megoldottam – meséli másodikos lányom. – Hazajöttem (mert kulcsa volt), a mobilomról (mert azt suliba nem hordhatja) megcsörgettem a mamát, hogy akadály van a kapuban.

– Milyen ügyesen feltaláltad magad! Én biztosan ott pityeregtem volna tanácstalanul, hogy mitévő is legyek – dicsérem.

– Hát, először én is azt csináltam – vallja be mosolyogva.

Hiába: gyermekeink már a 21. század gyermekei. Nem kell lehajolniuk sem egy botért, hogy a kakas hátára szózanak vele, segítségül ott a modern technika. Egészen más problémamegoldó készségekkel rendelkeznek, mint akár korosztályom. Úristen, én éppen olyan ősközület leszek neki, mint számomra az én szüleim voltak! A napokban ruházatomat máris kritizálta:

– Jaj, anyu, ez a bunda a 80-as évekből van? Egyáltalán nem trendi. Légy szíves, ne vedd fel többet, mert ez tiszta égés!

Majdnem tolvaj lettem

Február első napjaiban a hollandiai Groningenbe utaztunk gimnazista diákjainkkal, az ottani partner iskolánkba, a Gomarus College-be.

Ahogy az ilyen cserediák programok alkalmával lenni szokott, egy-egy családnál szállásoltak el bennünket, hiszen a cél: minél jobban megismerni egymás kultúráját, valamint intenzíven gyakorolni az angol nyelvet. Enikőnek tátva maradt a szája, amikor megtudta, hogy nem hotelben alszunk majd, mivel a helyi történelemtanár felajánlotta, kolléganőimmel lakjunk náluk.

– Beenged a házába? – faggattott a nyolcéves.

– Persze.

– Tök idegeneket? – csodálta az ismeretlen nagylelkűségét.

– Aha – bólogattam. Elgondolkodott, és mire kettőt pislantottam volna, már konstatálta is:

– Ez szép tőle. Hiszen nyugodtan el is lophatsz valamit.

– Jesszusom, te lány, menten kiver a víz! Hogy a csudába feltételezhetsz ilyet a saját anyádról?

– Jó, hát én tudom, hogy nem fogsz lopni, nyugi. De ő nem tudhatja.

Gyereklógika és gyerekszáj... Lélegzetelállító. Utánnozhatatlan. Megunhatatlan.

Versenyszellem

– Eni továbbjutott a versenyen – zengem be a nap hírért páromnak.

– Mi volt az, hogy így fel vagy dobva? Európa bajnokság?

Miért? Az apró siker már nem is számít? Továbbjutott az osztályfordulóból az iskolai szavalóversenyre. Az nem eredmény? Csak ha majd Tokióban nyer nemzetközi diák olimpiát, akkor fogunk örülni? Van három olyan egyese matekból az ellenőrzőjében, amikor második lett az osztályban. „Majd akkor mutasd, ha első leszel” – mondatja férjemmel a rosszul értelmezett szülői szigor. „Szerintem pedig nagyon szép eredmény” – simogatom a gyerek buksi fejét. Az iskola nem versenystálló. Egy vetélkedő nem az iskolai „rang” megállapítására szolgál. „Motivációról még nem hallottál?” – kérdezem az apukát. Utána vigasztalón a kicsi győzteshez fordulok: „Az én anyám elolvadt volna, mint vaj a forró pirítóson, ha én csak egyetlen egyszer dobogós lettem volna matekból! Majd alkalomadtán kérdezd csak meg tőle! A másik mamát pedig nyugodtan faggasd ki, vajon hány vers- és prózamondó versenyt nyert az ő kicsi fia...”

Benkő Timea

XII. REGIONÁLIS TALÁLKOZÓ

„Ismerd meg szülőföldedet!” jelszóval történelmi, irodalmi emlékhelyekre kirándult a november végén Csemadok Érsekújvári Területi Választmánya szervezésében egy autóbusznyi önkéntes, akik szervezőként, szereplőként szabadidejüket nemzeti kultúránk ápolásának, megmentésének, átadásának szentelik.

„Merem remélni, hogy a program megélése olyan személyes tapasztalatokat és élményeket ad, amelyek majd önmagukért beszélnek, és felejthetetlenek lesznek. A találkozó célja, hogy a jelenlevők – akik képviselik régióink több, mint 4500 Csemadok-tagját –, megismerhessék egymás életét, gondjait, örömeit, erősítve így összetartozásunkat, és fokozva hatékony együttműködésünket” – mondta a területi választmány elnöke, Danczi Mónika a XII. Regionális Találkozó résztvevőinek.

Az első megálló az ipolybalogi Szent Miklós-templom volt, ahol a magyar szent korona másolatát őrzik. A templom tornyát is a szokásos kereszt helyett a mindenkor uralkodói hatalom jelképe díszíti, akár csak a pozsonyi a Szent Márton-dómot. György Ferenc tiszteletes elmesélte, 1304-ben a menekülő magyar király, cseh Vencel kétezer fős hadseregével elindult rendet teremteni a Felvidéken, ahol Csák Máté kiskirályoskodott, s magával vitte a királyi ékszereket is. Egy éjszaka azokat itt a templomban őrizte a katonaság. Ma ezen a helyen márványtáblán olvasható: „A magyar szent korona 1304. augusztus 14-én ideiglenes, hiteles másolatának 2005. augusztus 14-től állandó őrzési helye.”

A hosszú úton a következő pihenőt a balassagyarmati Palóc Múzeum jelentette. Fő kutatási terület

lete a népművészet, ezen belül a hagyományos Nógrád vármegyei viselet, a népi vallásosság, valamint a szokások és hagyományok, így jelentős néprajzi

Szervezetünk elnöke Bercsényi kriptájánál a kassai dómban

gyűjteménnyel rendelkezik. Szlovákia keleti központjába, Kassára, késő délután érkezett az esős idő dacára vidám társaság. Este a Thália Színházban a Fekete Péter operett előadásán szomorú szívvel állapítottuk meg, hogy valóban méltatlan körülmények között varázsol csodát a színpadra a tehetséges színtársulat. Mindenki arra gondolt, otthon a falujában külön b a kultúrház, az érsekújvári Csemadok-székház pedig egyenesen kacsalábon forgó palota a kassai Tháliához képest. A darab viszont remek volt, a színészek alakítása elsőrangú, vastapssal háláltuk meg az élményt.

Másnap következett a Csemadok 60. évforduló-

ja tiszteletére szervezett konferencia, ahol járásunk valamennyi alapszervezetének elnöke és néhány polgármester beszámolt saját pozitív és negatív tapasztalatairól a kulturális munkát illetően. A tardoskeddi szervezet munkáját **Mogorovič Magdolna** ismertette, falunkat rajta kívül további három vezetőségi tag képviselte: **Leszko Ildikó**, **Mojzes Erzsébet** és jómagam.

Balassa Zoltán helytörténész előadást tartott a nagy „kassai klasszikus tri-

házának másolata, a Márai Sándor Emlékmúzeum, a Szent Erzsébet-székesegyház.

A harmadik napon a Járszói apátságban – itt Csoltkó Jenő, a Kassa-környéke Területi Választmány elnöke fogadott –, majd Szepesben jártunk. Megkoszorúztuk Fábry Zoltán, antifasiszta író, a Csemadok örökös tiszteletbeli elnökének mellszobrát, és hazafelé bebarangoltuk Krasznahorka büszke várát is.

Magyarságtudatban megerősödve érkezünk haza, ahogy Dániel Erzsébet írja az *Őnépítés - húsz év távlatából* előszavában: „... hogy hitet adjunk az utánunk jövőeknek, hogy igenis, minden körülmények között, nekünk itt, a szü-

Márai Sándor szobránál a tardoskeddi delegáció

ász”: Kazinczy Ferenc, Baróti Szabó Dávid és Batsányi János életéről és munkásságáról. Délután ugyancsak ő kalauzolt a városnézés során. Szakmai tudásának köszönhetően lett maradandó élmény számunkra Rákóczi rodostói

lőföldünkön gondolkozásunkkal, munkákkal, kultúránk értékeinek megtartásával, hagyományaink újraélésével, és az anyanyelv védelmével kell megmaradni magyarnak.”

Benkő Timea

A vasútállomáshoz közeli Hársfa utcában más a helyzet. Ott, amint engedi a jó idő, este hatkor székekkel a hátán vonul ki a közös traccspartira tizenhét háziasszony, s bizony tizenegyet is folyik a trécselés. Ami pedig igazi különlegesség, hogy ez a szokás már 1958-tól folyamatosan tart, legalábbis az asszonyok így emlékeznek.

„Nyáron előfordul, hogy kannában gyújtunk faforgácsot, annak füstje űzi el a szűnyogokat, esetleg ágakkal legyezzük magunkat, hogy meg ne egyenek a vérszívók – meséli Konečný Magdolna, egyike az említett asszonyoknak. – Ilyenkor aztán az égvilágon minden szóba kerül, mindent kitárgyalunk. Kezdve azzal, ki mit főzött aznap, ki halt meg, hol lesz lakodalom, mindent.”

Ez a kis csapat visszasírja a régi közös tollfosztókat, amikor télen házról házra jártak az utcában, s tavaszig is eltartott a munka. Bár a mai napig nagyon összetartó a társaság, télen hiányzik a gondtalan csoportos szőszaporítás. Napközben azért át-átszaladnak egymáshoz, az idősebbeknek be is vásárolnak, sőt, hogy azoknak a kapuig se kelljen kimenniük, még az újságot is beviszik nekik.

„Az egyik legidősebb Brat Margit néni köztünk, ő ma is elevenen vissza tud emlékezni mindenre, ami gyerekkorában történt a faluban. Mesél a nap-számról, aratásról... Nagyon szeretjük őt hallgatni, bármikor lehet tanácsot is kérni tőle – magyarázza Balogh Rozália. – 84 éves, roppant művelt asszony, kilenckor meghozza a postás az Új Szót, a Vasárnapot, délig fel sem kel az asztaltól, amíg mind egy betűig el nem olvasta.”

Az asszonyok nemcsak sütés-főzés-befőzés ügyben adnak tanácsot egymásnak, egészségügyi problémáikat, a családi eseményeket is megtárgyalják. A legjobban mégis a régi történeteket kedvelik.

„Mészáros Anni néni idén töltötte be a nyolcvanötöt,

„Kár a régi tollfosztókért...”

rengeteg egykori népszokásra emlékszik – veszi át a szót testvérétől újra Magdi néni. – Olyan jó hallgatni, amikor felidézi a régi körmeneteket, iskolás élményeit... Bara Misi szokta mondani, ha megjelenik az utcában, hogy úgy szeret oda jönni, ritkaságszámba

junk, már a csillagunk is útra kelt!” – magyarázza Rózsi néni.

Gyerekeik annak idején ugyanígy összejártak, még esztrádműsort is szerveztek az udvaron. Táncoltak, vidám jeleneteket játszottak, zenekart alapítottak, sőt, plakátokat is ragasztottak az utcá-

csörren újra a mobil... Nem lehet beszélgetni. Minden gyerek a laptop meg a tévé előtt ül, nem jó világ ez.”

Tény, hogy a látszólag gondtalan fecsegés, csacsogás, locsogás nagyon is fontos, és nemcsak az összetartó közösségek építéséhez. Kell a léleknek. Manapság divatos dolog pszichológiai tanácsadásra járni, pedig néha elég lenne legközelebbi embertársainkkal egy jót beszélgetni. Ha örömről van, megosztanánk, a másik is örülne. Ha bánatunk van, elpanaszolnánk, a másik megvigasztalna, meg-

„KIÜLTEK A VÉNASSZONYOK...”

...a padra, isten tudja, miről folyik a pletyka...” – valamennyien jól ismerjük az asszonycsúfoló népdalt, ám mára lassan értelmét veszti a szövege, hiszen nemigen látni hosszasan tereferelő asszonyokat az utcán. Nem is félünk senki nyelvétől, kihalt a másoknak megfelelés kényszere, bár a pletyka – ha más csatornákon is – azért ugyan-úgy terjed.

A csoportos esti trécselés 1958-tól folyamatosan tart. (Magdi néni balról a második, mellette jobbra Rózsi néni.)

megy a mi esti beszélgetésünk Tardoskedden.”

Még egymás születés- és névnapját is megünneplik így körbeülve a nyílt utcán, az ünnepelt hozza a süteményt, az üdítőt. Akinek engedi a vérnyomása, szimbolikusan még egy kis szíverősítővel is kocint.

„Van egy csillagunk, amikor kiülünk, épp a házunk felett áll, mire eljön a tizenegy óra, már majdnem a vasútnál van. Ilyenkor mondjuk: – Indul-

ban a villanykarókra, ha a műsor készült. Mindenki hozta az unokáját is, együtt még kézimunkáztak is.

„Én bizony szidom a mobiltelefon feltalálóját, mint a bokrot – hangoztatja Rózsi néni, attól nem lehet a mai fiatalokkal beszélgetni. Tönkreteszi az emberi kapcsolatokat. Jönnek az unokák, elkezdünk beszélgetni, egyszercsak megcsörren az egyik mobilja, feláll, fogja magát, elmegy telefonálni. Folytatnám a mesélést, meg-

könnyebbülnénk.

A bevezetőben idézett nőta úgy folytatódik: „Nem kérem én a jó istent csak arra, ragassza le valamennyit (vénaszszonyt) a padra!” Kérem is, és ragadjunk oda minél többször mi is! Beszélgető partnernek vagy csak hallgatónak, hogy okuljunk a régi történetekből. Mert kevesen vannak már a régi mesélők, ha elmennek, elveszik a régi világ egy szokása is, és ezzel is szegényebb lesz a falusi élet. **Benkő Tímea**

VASUTASAINK LENGYELORSZÁGBAN ÉS KYSAK KÖZSÉGBEN

November 7-én és 8-án nem mindennapi meghívásnak tett eleget a helyi Vasutasok Zászló Egyesületének 6 tagja. A szlovákiai vasutasok kétnapos lengyelországi nemzeti zárandokútján vettek részt Krakkóban, ill. Czeszochowában. A lengyelországi vasutasok védőszentje Alexandriai Szent Katalin, és mivel 2009. október 11-én a szlovákiai vasutasok is őt választották védőszentjüké, a lengyel fél úgy döntött, hogy közös zárandoklatot szerveznek, közösen ünnepelnek. Tardoskedden kívül Pozsony, Kassa, Zsolna és Zólyom környéki vasutasok voltak jelen a zárandokúton.

Krakkóba érkezve a zárandokút résztvevői elsőként ünnepi szentmisén tették tiszteletüket az Isteni Kegyelem templomának szlovák kápolnájában. Az istentiszteletet Štefan Sečka, egy vasutas családból származó szlovák segédpüspök végezte több szlovákiai hívő részvételével. A szentmise után a templom környékét tekintették meg a résztvevők, és megnézték a lengyel érsek Wawel nevű székhelyét.

Másnap rendezték meg Czeszochowában II. János Pál aulájában a lengyel közlekedési miniszternek és a lengyel vasutak vezetőségének a konferenciáját, amelyen a tardoskeddi vasutasok is jelen voltak az 1925-ből származó vasutas zászlóval, melynek nagy eszmei értéke van. Ez a legöregebb vasutas zászló Szlovákiában, amely a mai napig fennmaradt, és Czeszochowában is sokan

megcsodálták, lefényképezték. Maga a lengyel miniszterelnök is említést tett róla beszédében, sőt külön üdvözölte a tardoskeddi vasutasokat. Vas András, a helyi vasutasok egyesületének elnöke a lengyel rá-

dióban is beszélt a zászlóról. A rendezvényen Szlovákiából a miénken kívül még a raslavicei vasutas zászlót vitték el Lengyelországba, amely 1952-ből származik. A későbbiekben a zárandokút résztvevői

egy lengyel nyelvű szentmisén vettek részt, amelyet a szabad ég alatt celebráltak. A kétnapos eseménysorozat díszbeállással ért véget.

Két héttel később újra útra keltek vasutasaink, ezúttal a Kassa környéki Kysak községbe, hogy jelen legyenek Alexandriai Szent Katalin szobrának ünnepélyes megszentelésén, amely szobrot aztán a kysaki állomáson helyezték el. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött az új kysaki Alexandriai Szent Katalin templomban. Innen a menet elindult az állomás felé a tardoskeddi vasutasokkal az élen, mivel ők vitték a legrégebbi zászlót. A zászlónkat itt is nagy tisztelet övezte, sokan érdeklődtek iránta és községünk iránt.

Örömmel tölt el, hogy ilyen kedves rendezvények kapcsán esett szó vasutasainkról. Köszönjük, hogy ily módon vitték jó hírért Tardoskeddnek.

Tanka Szilvia

LOCSOLÓVERSEK

Ebben a ház udvarában szép kis bim-bó nő, nevelje majd szépre, jóra a Teremtő! Vízet hoztam a tövére, szálljon áldás a fejére. Istentől azt kérem, piros tojás a bérem. Szabad-e locsolni?

E szép házba nyitottam, nefelejcsot találtam. Nem hagyhatom hervadni, meg szabad-e locsolni?

Pálinkás jó reggelt kívánok e háznak, főképp a dolgos szülők jól nevelt lányának! Elmondom én gyorsan jöve-teletem célját: Megöntözöm most a környék legszebb lányát. Kívánok e ház-

nak hát mindenből eleget, főképp békességet, egészséget és szeretetet!

Üdvözlöm e szent ünnepen a ház lakóit, kívánom, hogy töltsék vígan e napnak óráit. Vagyon itt egy szép virágszál, aki, tudom, öntözést vár. Mert víz nélkül minden plánta, úgy gondolom, elszáradna! De hogy ő sokáig viruljon, szép orcája is piruljon, megöntözöm tiszta vízzel, fogadja el jó szívvel!

HAMVAZÓSZERDA

Hamvazószerda a húsvét előtti hathetes időszak, a nagyböjt kezdete. A negyvennapos vezeklő és böjti időszak megemlékezés Jézus böjtölésének, illetve kinszenvedésének időszakáról. A nagyböjt 40 hétköznapijának kell megelőznie húsvétot, Jézus feltámadásának ünnepét.

Hamvazószerda a hamvazásról kapta a nevét, mert ezen a napon a pap megszentelte az előző évi barka hamuját, és megkenete vele a hívek homlokát. Annak, hogy az emberek hamut hintenek magukra, ősrégi hagyományai vannak. Már a zsidók is megszagatva ruháikat hamut szórtak a fejükre a bűnbánat jeléül. A hamu ugyanis utal a mulandóságra.

A VII. századtól vált szokássá a bűnbánati felkészülés. Ezen a napon az ókereszténység idején a mezítlábas, zsákruhába öltözött bűnösöket a püspök a templomba vezette, majd miután a bűnbánati zsoltárokat elimádkozták, fejükre hamut hintett, és kiutasította őket a templomból, miként Isten is kiűzte az első emberpárt a Paradicsomból. A kiutasítottaknak egészen nagycsütörtökig tilos volt a templomba belépniük. Az 1091-ben Beneventóban tartott zsinaton II. Orbán pápa rendelte el a hívek számára a hamvazkodást a bűnbánat látható jeleként. Kezdetben a férfiak fejére szórtak hamut, a nőknek csak a homlokára rajzoltak keresztet hamuból. Ma ez utóbbiból áll a szertartás mindkét nem számára, miközben a pap ezt mondja: **„Emlékezzél meg ember, hogy porból lettél, és porrá leszel.”**

A hamuval hintés ősi jelképe a bűnbánatnak, a hamu az elmúlásra, a halálra figyelmezteti az embert. A kereszténység elterjedése előtti korokban a hamu nemcsak a mulandóság jelképe volt, hanem mosószer is, és alapanyaga a szappannak is. Ezért a hamu egyszerre volt

a gyász és a tisztaság jelképe.

Egyes vidékeken kifejezetten szegénynek számított, ha valaki nem ment el a hamvazásra. Aki viszont elment, egész nap le sem törölte a homlokáról a hamut. Volt, ahol ezen a napon nem gyújtottak tüzet, hanem a gazdaasszony az előző napi hamuval körbeszórta a házat, hogy a bűn, a baj és a veszteség elkerülje a családot. A népi hiedelem úgy tartja, hogy aki hamvazodik, az nem lesz fejfájós. Előfordult, hogy a templomból hazatérők összedörzsölték a homlokukat az otthon maradt takéval, hogy a fejfájás azokat is elkerülje.

Hamvazószerdát másként böjtfogó szerdának, szárazszerdának vagy aszálószerdának is nevezik. A II. Vatikáni Zsinat óta hamvazószerda a nagypéntekkel együtt szigorú böjti nap a keresztény katolikus hívek számára. A nagyböjt tehát hamvazószerdán kezdődik és nagyszombat délig tart. Az egyház tanítása szerint azonban pusztán a testi böjt nem elég, az önmegtartóztatást más tekintetben is gyakorolni kell.

Feldolgozás

SEGÍTSÜNK, HOGY SEGÍTHESSÜNK!

A 21. század derekát nagy izgalommal vártuk, hiszen nem tudtuk, milyen változásokat tartogat számunkra. Bízunk a jobb, kiegyensúlyozottabb életben, legyen az kulturális-, társadalmi - vagy akár magánéleti. Igyekeztünk kihasználni a törvényadta lehetőségeket, így jöhetett létre iskolánk mellett a 2002 októberétől működő **MAGYAR GYERMEKEKÉRT FEJLESZTÉSI ALAP**. Az alapítvány ötletgazdája azzal a céllal indították útjára a szervezetet, hogy támogatni fogja a magyar nyelven tanuló diákokat. Ezt a fontos prioritást a mai napig a fő feladatunknak tartjuk. Sokszor nyújtunk „láttatlanban” anyagi támogatást különböző rendezvényeken pl. gyereknapon, hozzájárulunk az iskola által beadott projektekhez - gondolok itt az Egészséges életmód, Nyitott iskola, sportolással kapcsolatos projektre -, de fejlesztjük az iskola könyvtárát, korszerű segédeszközöket vásárolunk. De mi magunk is pályázunk különböző alapítványokhoz.

Az elmúlt évhez hasonlóan 2010-ben is minden szlovák állampolgár önállóan dönthet a 2009-os évre vonatkozó adójának 2 %-ról. Amennyiben nem így tesz, az állam maga veszi el ezt az összeget. Ezúton kérjük a falu lakosságát, hogy az adója 2 %-t adományozza a magyar nyelven tanuló diákok javára.

Amennyiben Ön jó szándékú állampolgár, a kellő nyomtatványokat letöltheti az iskola internetes oldalán: www.zsmtvradosovce.edu.sk. A kijelentéshez szükséges a munkahelyi igazolás is. Az alapítvány adatai:

Obchodné meno alebo názov: **Rozvojový fond pre maďarské deti- Magyar gyermekekért fejlesztési alap, n.f.**

Sídlo: **Nová cesta 9, Tvrdosovce**

IČO: **36096474**

Právna forma: **Neinvestičný fond**

KÖSZÖNJÜK A SEGÍTSÉGET!

PaedDr. Tóth Szilvia

A TANÍTÓK CSAK AZ AJTÓT NYITJÁK KI, BELÉPNED NEKED KELL...

Az iskola életében minden egyes tanítási nap fontos és pótolhatatlan. Mégis külön tiszteletet érdemel, és a Tardoskeddi Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola szívében nagyon fontos helyet tölt be a beíratás napja. Ekkor községünk magyar ajkú óvodásai szülei kíséretében ellátogatnak az alma materbe és feliratkoznak, egyben besorakoznak a már iskolapadot koptató diákok táborába.

Tanulóink pedagógusaik vezetésével minden évet szorgos, tartalmas munkával töltenek. Idén a beíratás közeledtével egy szép, színes kiállítás összeállításával igyekeztek kedveskedni jövődöbéli elsőskéiknek „**Barátaink az állatok...**” címmel. A tárlat elkészítésén a diákok rengeteget dolgoztak, ennek köszönhetően bemutatásra került az állatvilág képviselőiben számos élőlény. Természetesen az állatmesék hőseiről sem feledkeztek meg a gyerekek, így a vadon élő és háziállatok mellett Micimackó, Füles, Malacka és a többiek is feltűntek az ovisok nagy - nagy öröme. A kiállításon számos gyermekmunka díszelgett: rajzok, festmények és albumok, melyeket a gyerekek az állatkertekben megörökített képekkel díszítettek. Tardoskedd ügyeskező fafaragói: **Buják Vince és Szabó Ferdinánd** értékes alkotásaikkal szintén hozzájárultak a kiállítás sikerességéhez. A teremben egy interaktív tábla is el volt

helyezve, amely segítségével a diákok bebarangolhatták az állatvilág minden rejtékét.

A beíratási program keretén belül az iskola további tartalmas műsorral készült. Az óvodások és az alsó tagozatos diákok **Écsi Gyöngyi és Kováts Marcell** előadásában megtekintették az „Angyalbárányok” c. bábos mesejátékot. A művészek a felső tagozatos tanulókat ugyancsak elvarázsolták egy rendhagyó népzenei órával „**Egy láda titka**” címmel. Az Árgyélus Színház tagjai már nem első alkalommal jártak az iskolában. Az intézmény büszke arra, hogy olyan emberek látogatják, akik számára létkérdés a nemzeti hovatartozás megőrzése, és rengeteget tesznek a magyar népi hagyományok, művészetek ápolásáért.

A nap folyamán vendégül láttuk **Kocsis Arankát**, a Tücsök újság főszerkesztőjét is.

A gyerekek és a pedagógusok boldogan meséltek Aranka néninek az iskola életéről és mindennapjaikról.

A fergetegesre sikeredett beíratási program meghozta gyümölcsét. Mindenki nagy öröme 19 magyar ajkú kisdíák íratkozott be a tardoskeddi alapiskolába.

Ők anyanyelvükön tanulják majd meg a szépen csengő ábécét, melynek segítségével egyszer ők is elolvashatják, s biztosan megértik majd Gróf Széchenyi István gondolatát, aki szerint: „Egynek minden nehéz; soknak semmi sem lehetetlen.”

Mgr. Bíróczy Renáta

ISKOLÁRA VALÓ ALKALMASSÁG

Az általános minisztériumi rendelet alapján az alapiskolák a 2010/2011-es iskolai tanévre 2010. január 15-től 2010. február 15-ig tarthatták a beíratkozást. Tardoskedden a magyar tanítási nyelvű alapiskolában a beíratkozás napja február 4-re esett. A nagy napot számos esemény előzte meg, melyek

közül szeretném kiemelni a **Kiss Mária gyógypedagógus-logopédussal** történő beszélgetést, amely leginkább a szülőket érintette. A találkozón nagyító alá került az iskolaköteles tanulók alkalmassága, azaz **iskolaérettsége**.

Gyorsuló világunkban egyre soka-

A kiállítás az óvodásoknak is nagyon tetszett

Écsi Gyöngyi és Kováts Marcell ismét eljöttek az iskolába

sodnak a feladatok, a szülők egyre kevésbé érnek rá arra, hogy megfelelően foglalkozzanak gyermekükkel. Az iskolára való felkészítésben azonban a szülőnek különösen fontos a szerepe. Elsődlegesen alaposan ismernie kell gyermekét, tisztában kell lennie annak testi-lelki sajátosságaival.

De mi is kell pontosan ahhoz, hogy azt mondjuk, gyermekünk iskolaérett?

Fontos tényező az **életkor**. Szlovákiában minden kis diák, aki augusztus 30-ig betölti a 6. életévét - iskolaköteles. Ha a gyermek készségeit, a mentális értettségét a szülő, ill. a gyermekorvos úgy ítéli meg, hogy nem elégséges, a törvényes képviselő egy év halasztást kérhet. Az iskolára való alkalmasság legfontosabb összetevője a **szociális érettség**, ahol a gyermek megtanulja szabályozni a folyamatokat, ezáltal kialakul a feladat-tudata, a munkaérettsége. Képes társaival együttműködni, érdeklődik a betűk, a számok világa iránt, s képes 10-15 perces aktív figyelemre. Az alkalmasságot a **testi állapot** követi. A szakemberek szerint egy kb. 110 cm magas és 18-20 kg-os gyermeknek az iskolában a helye.

A pedagógusok fokozott figyelmet szentelnek a **statikai funkcióknak**, a **mozgásszervek működésének** pl. a finommozgásnak: író-rajzoló tevékenység, nagymozgásnak: járás, futás, ugrás. Mindehhez fontos a **jobb- és a balkezes-ség**. Szeretném kiemelni, hogy a balkezes-ség nem rizikótényező, nem szabad a gyermeket átszoktatni a „szébbik” kézre. Semmiben

sem lesz hátrányos helyzetben, ha a bal kezét fogja használni a diák. Az iskolakezdés előtt kell kialakulnia az ún. **testsémának**, amikor a gyermek pontos ismerettel rendelkezik saját testéről, tudja, hol helyezkednek el az egyes testrészek. Motorikus oldalról megközelítve, említést kell tenni a **beszédkészségről** a hangok helyes képzéséről is. Amennyiben a gyermek nem tudja helyesen kiejteni a betűket, a későbbiekben gondot fog okozni azok leírása.

Utolsó helyre került, de szerintem a legfontosabb tényező a **gyermek és a szülő kommunikációs nyelve**. Legtöbbször azt várjuk el, hogy gyermekünk helytálljon az iskolában – akár elsős kora óta. De hogyan tehetjük ezt, ha a diák nem beszél, nem érti az adott nyelvet? Ez az érzés számára olyan lehet, mint nekünk felnőtteknek egy idegen világ. Sérülhet a gyermek személyisége, fejlődési zavarok jelenhetnek meg, magatartási ill. tanulási problémák léphetnek elő – már az első osztályban. Ezért összevetve a leírtakat, igenis fontos, egy életet meghatározó döntés az iskola megválasztása, így kérem

Önök, mérlegelten döntenek, amikor óvodát és iskolát választanak életük

értelmének.

PaedDr. Tóth Szilvia

GONDOLKODOM, TEHÁT...

A Szemerényi Károly Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola minden évben számos tanulót készít fel különböző nyelvi és természettudományi vetélkedőre. Ez alól a 2009/2010-es iskolai év sem kivétel.

Az első nagyobb megmérettetésre, amelyen iskolánk tanulói is bemutatkozhattak, Dunaszerdahelyen került sor. Nem volt ez más, mint a TUDOK c. nemzetközi verseny, amelynek célja, hogy segítse a diákok tehetségének kibontakozását a tudomány különböző területein, önálló és kreatív munkára ösztönözze a fiatalokat, diákokat, akiket pedagógusaik segítenek, vezetnek. Az idei évben a 9. osztályos tanulók, névszerint: Száraz Bernadett, Sztrecsko Boglárka és Vincze Viktória képviselték iskolánkat.

nelem kategóriában remelkedtek. Mindkét csapat az előkelő negyedik helyen végzett.

Januárban Érsekújvárral került megrendezésre a német olimpiász, ahol két kategóriában versenyeztek a tanulók. A fiatalabb korosztály kategóriájában Dojcsán Dániel 7. osztályos tanuló az előkelő 4. helyezést érte el, míg az idősebb diákok csoportjában Vincze Viktória 9. osztályos tanuló az irigylésreméltó 2. helyezést tudhatta magáénak.

Február 25-én Érsekújvárral került sort a XIX. Tompa Mihály vers- és prózamondó verseny körzeti fordulójára. Benyik Gábor (2.o), Benkő Enikő (2.o), Mojzes Max (3.o), Tornay Kevin (4.o), Baka Csilla (8.o), Bíróczi Réka (8.o) és Vas József (8.o) tanulók képviselték iskolánkat az említett versenyen. Benkő Enikő és Benyik Gábor személyében két díjat zsebeltek be az iskolát képviselő diákok.

Számtalan verseny vár még a tanulókra, amelyekről csupán a későbbiekben tudunk majd beszámolni. Ilyenek pl. a népdalverseny, matematikai, fizikai és biológiai olimpiászok, a sport- és képzőművészeti versenyek, valamint a „Szép magyar beszéd” és a „Poznaj slovenskú reč” elnevezésű vetélkedők.

A versenyeken részt vevő tanulóknak és az őket felkészítő pedagógusoknak szívből gratulálunk és a további munkájukhoz sok sikert kívánunk!

Mgr. Ivanics Gabriella

Szeptembertől én is
elsős leszek

A PÜNKÖSD

**„Mi van ma, mi van ma?
Piros pünkösd napja.
Holnap lesz, holnap lesz
a második napja.”**

(népköltés)

Május kedves, vidám hónap, a virágnyílás, rózsanyílás és a szerelem időszaka. A tavaszi ünnepek elmúltával, húsvét után

az ünnepkel kapcsolatos szokások környékünkön nincsenek.

Régen, némely vidéken ehhez a naphoz is különféle versenyek, játékok tartoztak. Ilyen volt pl. a pünkösd királyválasztás. Ez a fiatal legények ügyességi, gyorsasági versenye volt, amely futásból, de főleg lovaglásból állt. Vasárnap délután ezen az eseményen a falu apraja-

nagyja részt vett. Néha a cigánybanda is rázendített egy-egy nótára. A lóháton ülő ifjú legények csattogtatták a karikás ostoraikat és jelre vágtatni kezdtek. Akadályokat leküzdve versenyeztek a kijelölt távon. A győztes lett a pünkösd király, akit fűzfából, virágból font koszorúval megkoronáztak. Az avatás után nagy mulatást csaptak. A pünkösd király 1 évig

uralkodott. Ő parancsolt a többi legénynek, ő nyitotta meg a bálakat és minden lakodalomba hivatalos volt. Innen ered a mondás is: Rövid, mint a pünkösd királyság. Egy év múlva új királyt választottak.

Magyarországon, a Dunántúlon még napjainkban is élő szokás a pünkösd kiskirályné járás. Ezt általában 10-12 éves kislányok játsszák. Már előre kiválasztanak és magukkal visznek egy szép 5 vagy 6 éves kislányt. Ő a pünkösd kiskirályné, akit fehér ruhába öltöztetnek és fejére kendőt vagy fátyolt terítenek. Házról házra járnak és kérdezik: „Szabad-e kiskirálynét jární?” Ha igen a válasz, így énekelnek:

**„Meghozta az Isten piros pünkösd napját,
Mi is meghoztuk a királyné asszonykát.
Nem anyától lettél, rózsafán termettél,
Piros pünkösd napján,
hajnalban születted.”**

A kezükben tartott kis kosárból virágszirmokat szórnak szét és jókívánásokat mondanak:

A LOCSOLÁS

A locsolkodás a megtisztulás jelképe, amely utal a keresztségre is, valamint kapcsolatban áll a termékenységkultusszal. Egy legenda húzódik meg e szokás mögött, miszerint a Jézus feltámadását hirdető asszonyokat a Jézust őrző katonák vízzel leöntötték, hogy hallgassanak. A termékenységre vonatkozóan pedig íme a Bibliából egy kis részlet: „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá” (Ter 1,28). S ha mindehhez hozzávesszük Yotengrit ősi magyar tanítását a női test szentségéről, isteni mivoltáról, nagyon szép és teljes képet kaphatunk e szokás mélyebb üzenetét illetően.

az 50. napon van pünkösd ünnepe. (A pünkösd görög eredetű szó és a magyar neve is erre utal: pentekosztész = ötvenedik. Szlovák neve: Turíce.) A keresztény vallás pünkösdkor a Szentlélek eljövetelét és az egyház megalapítását ünnepli. Ez az egyházi ünnep két napból áll: pünkösd vasárnapból és pünkösd hétfőből. Magyarországon mindkettő ma is munkaszüneti nap. Ebben az évben május 23-ra és 24-re esik pünkösd ünnepe.

Községünk templomában e napon az ünnepi szentmisén emlékeznek meg a 25 éves (ezüst), az 50 éves (arany), és a 60 éves (gyémánt) házassági évfordulókról. Külön, ezzel

Locsolás...

„Az öregembernek egy csutora borocskát, Az öregasszonynak egy kemence kalácsot.”

Majd felugorva a kis-királyné fejéről leveszik a kendőt, és így kiáltoznak: ekkorára nőjön a kendtek kendere (régbben kender-termesztés folyt ezekben a falvakban). A jókívánságokért cserébe diót, kalácsot, édességet kapnak és néha egy kis aprópénz is.

A nép körében kedves ünnepnek számított pünkösd. Ez ünnep nevét őrzi az akkorra kinyílt szép, piros pünkösdi rózsza is, melyről több dal született:

**„Két szál pünkösdi rózsza kihajlott az útra,
El akar hervadni,
nincs ki leszakítja.”**

Vagy ki nem ismerné ezt a szép, szomorú szerelmi dalt:

**„Piros pünkösdi napján imádkoztam érted,
Piros pünkösdi napján láttalak meg téged...”**

A régi szokások azonban mára teljesen kihálnak, már csak a tévében, vagy a régi filmekben láthatunk hasonlót. Rohanó világunkban egyre kevesebb idő jut a múlt felidezésére.

Kollár Mária
feldolgozása

MIRE TERJED KI A NAGYBÖJT?

Az ősegyházban évente csak kétszer kereszteltek, húsvétkor és pünkösdkor, ezért a nagyböjt a keresztelésre való felkészülés ideje volt. De ahogy a gyermekkereszte-lések általánossá váltak, a nagyböjt a bűnbánat ideje lett.

A hamvazószerdától húsvét hajnalig tartó böjti időben valaha nemcsak a zsíros ételektől kellett tartózkodni, de nem lehetett mulatozni sem, mert ahogy a mondás tartja: *eltemették a hegedűt*. Ezért nem volt illendő esküvőt, hangos mulatságot rendezni, mert fontos volt, hogy ebben az időszakban mindenki önvizsgálatot tartson. Az önmegtagadás még a családi életre is kiterjedt, mert akik farsang végén házasodtak össze, azok nagyböjtben nem ölelkeztek.

Egyes vidékeken az öregek ilyenkor szertartásszerűen a határkeresztekhez mentek ki, hogy „hazahívják” éne-kükkel azoknak a hozzátartozóknak a lelkét, akik mes-sze földön haltak meg. Mindezekre a szertartásokra azért volt szükség, mert a halálnak teljesnek kellett lennie, hogy húsvét hajnalán beteljesedhessen a feltámadás, az élet megújulása.

Feldolgozás

TOJÁSFESTÉS BATIKOLÁSSAL

Ez egy nagyon egyszerű és furfangos technika, mellyel érdekes mintájú tojásokat lehet készíteni. Nem szükséges hozzá más, csak ki kell menni a kertbe, a parkba és szép érdekes leveleket gyűjteni.

Ha megvannak a levelek, az első lépés, hogy megtisztítsuk őket a szennyeződésektől. Ezt a legegyszerűbben egy ecset segítségével tehetjük meg. Ha ezzel is elkészültünk, akkor a következő feladat az, hogy a leveleket jó szorosan ráerősítsük a tojásra. Ehhez egy már nem használt harisnyát aján-lunk. Ha a levelek a tojáson szorosan rögzítve van-nak, akkor mehetnek a festékbe. Amint eléri a tojás a kellő színt, kivethetjük a festékből. Azon a helyen, ahol a tojást a levél fedte, világosabb lesz, és látszani fog rajta a levél ereze. Fontos, hogy minél szorosabban rögzítsük a levelet a tojásra. (f)

OLY TÁVOL MESSZE VAN HAZÁM...

Egy újabb sorozatot szeretnék elindítani, és általa olyan embereket megkérdezni, akik idegen országba kerültek, távol az otthonuktól, Tardoskeddtől. Vagy azért, mert külföldön dolgoznak, vagy már ott telepedtek le azzal a szándékkal, hogy az adott ország lesz majd az új hazájuk.

Svetko Henrik már 8 éve él Kanadában a feleségével. Négy éve kapta meg a kanadai állampolgárságot, odaköti a munkája és több mint valószínű, hogy csak látogatóba jár majd haza szülőfalujába. A Tardoskeddi Hírmondó 2 évvel ezelőtt készített vele riportot, akkor olvashattak róla. Most a szüleit, Svetko Lászlót és Évát faggattam, mivel hasonló, Kanadával kapcsolatos céljaik vannak.

„Igen, sokat beszélgettünk és beszélünk is erről a témáról, mivel ez az egy fiunk van, és szeretnénk minél több időt tölteni vele és a feleségével, Martinával. Ez csak úgy valósulhat meg, ha mi megyünk ki hozzájuk. Viszont ez csak akkor lehetséges, ha már nyugdíjban leszünk, és a jó Isten megengedi, ad hozzá erőt, egészséget” - mondja Évi, de Laci gyorsan a szavába vág: „Nem végleg költöznénk ki, csak hosszabb időre, mert sok minden ideköt Tardoskeddhez, és szeretem ezt a falut, ahol élek.”

„Persze egy idő után honvágya is volna, ahogyan én őt ismerem” - teszi hozzá a feleség.

Mivel már két alkalommal is voltak kint, megkértem őket, mesélgék el, milyen is ez az ország, ahová majd oly sokszor

fognak kiutazni. Felváltva meséltek élményeikről:

„Bécsből indult a repülőgépünk, de most már nem

él itt. Az angol és a francia a hivatalos nyelv. Torontó az Ontario tó partján fekszik, Ontario tartomány fővárosa és egyben Kanada legnagyobb városa. Nyolcmillió lakosa van a külvárosaival együtt.

„A fiatalok ebben a nagyvárosban vettek tavaly egy házat, ahol már nekünk is meg van a saját szobánk, ahová bármikor mehetünk - folytatja a mesélést a Svetko házaspár. - Nagyon szép környezetben van, sok a zöld terület, mindenhol fák, bokrok és virágok. Amit külön ki kell hangsúlyozni, az a nagy tisztaság. Az emberek nagyon kedvesek, közvetlenek, segítőkészek. Nagyon sok magyar él Torontóban. Sok rendezvényt szerveznek, ahová összejárnak, és ahol találkoznak a magyar ajkú emberek. Itt minden nemzetnek van temploma. Mi természetesen úgy, mint idehaza, jártunk

kes dolgokat tud meg az ember! Mikor elmondtam, hogy Monsinor Lénár Károly atya hosszú éveig nálunk gyakorolta papi hivatását, ezzel sem mondtam neki új dolgot, mert ő sokat olvasott, és hallott a munkásságáról.”

„Mivel Henrik fő állásban fitneszedző, és ezen kívül délutánonként az ifi focicsapattal edz, sokszor elkísértem az edzésekre - folytatja az édesapa. - Voltunk együtt foci meccseken is. A legnagyobb élményem az volt, amikor egy 20 000 embert befogadó stadionban végigsurkolhattam a Toronto - Philadelphia jégkorong-mérkőzést. Hosszú idő óta ekkor végre a Torontó nyert 4-0-ra.”

Évinek szintén van mire visszaemlékeznie: „Három hónapig voltunk kint, nagyon sokfelé jártunk, sok érdekes dolgot láttunk, de nagyon sok idő kell ahhoz, hogy ennek a hatalmas városnak egy kis töredékét is megismerjük. Voltunk múzeumokban, jártunk fürödni egy szabadtéri gyógyfürdőbe. Az Ontario tó mentén végigmentünk a Niagara vízeséshez, ami az Egyesült Államok és Kanada határán fekszik. Gyönyörű élményekben volt részünk kint tartózkodásunk alatt.”

Toronto magas toronyházai közül kimagaslik az 553 méter magas CN Tower. Ez a torony távközlési célokra szolgál, s a turistákat 6 üvegfalú gyorslift viszi fel a toronyba. 351 méter magasságban van egy gömb alakú forgó étterem, amelynek a padlója 70 perc alatt fordul körbe, és az, aki éppen ott tartózkodik, leírhatatlan látványban részesül.

„Mivel a karácsonyi ünnepeket is itt töltöttük, nagyon sok boldog percet éltünk át - idézi fel az édesanya. - Sok aprósüteményt sütöttünk, mert itt az a szokás, hogy a szomszédok, ismerősök egy kis hazai édességgel kedveskednek egymásnak. Ezen a tájon élő fenyőt állítanak minden családban. Gyönyörűen feldíszítik a lakásokat, a házakat, bokro-

A Svetko család a torontói repülőtéren

féltünk annyira, mint az első repüléskor. Torontóba 9 és fél óráig tart a repülőút. Nem kellett átszállnunk sehol sem, és a repülőtéren már vártak a gyerekek.”

Kanada Oroszország után a világ második legnagyobb országa. A nagy tavak mentén az őslakosok, az irokéz (huron) indiánok éltek. Az 1500-as években megindult a bevándorlás. Az őslakosok még ma is sok kiváltságban részesülnek, de főleg abban, hogy nem fizetnek adót. Kanada sok menekültet befogadó ország, ezért nagyon sokféle nemzet

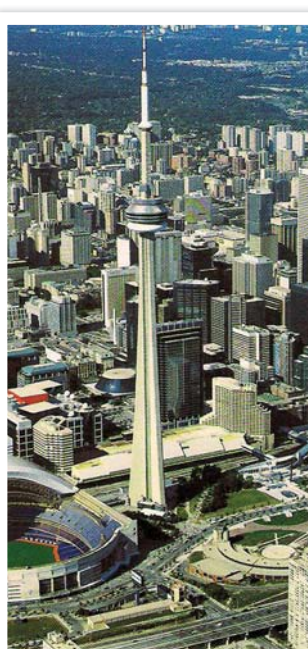
templomba. Voltunk magyar és szlovák misén is.”

„Nagyon kellemes élményem volt ezzel kapcsolatban - mondja Laci, - mert ott az a szokás, hogy a pap a mise végén megáll a bejárat ajtóban, és mindenkivel kezet fog, jó étvágyat és szép napot kívánva. Én bemutatkoztam neki, és mondtam, hogy felvidéki vagyok. Ő megkérdezte, melyik tájról, s amikor megmondtam, hogy Tardoskeddről, jót nevetve azt mondta, hogy ismerős neki ez a név, mert Budapesten nagyon sokáig a Tardoskeddi utcában lakott. Milyen érde-

kat, fákat, minden fényárban úszik. Nagyokat sétáltunk, és gyönyörködtünk ebben a csodában. Az ünnepi kivilágítás már nálunk sem újdonság, de még sokat kell tanulnunk.”

„Sosem voltunk kaszinóban, - teszi hozzá Laci - ezért oda is elvittek bennünket a gyerekek. Ha már ott vagyunk, gondoltuk, próbáljunk szerencsét, s feltettünk 20 kanadai dollárt, már csak a poén kedvéért is. Veszítettünk és nyertünk folyamatosan, gondoltuk, így milliómosok nem leszünk soha. Végül visszanyertük a 20 dollárunkat, azután abbahagytuk a további próbálkozást. Jót szórakoztunk, ennyi volt a mi kaszinós történetünk.”

„Ha szabadnapjuk volt a gyerekeknek, akkor elmentünk egy nagy bevásárlóközpontba – mondja Évi. - Ilyenkor megtöltötták, hogy főzzek, mert ak-

Torontó Kanada legnagyobb városa

kor ott ettünk valamit. Mindig elcsodálkoztunk azon, hogy az emberek nem rongálnak meg

semmit, nem viszik el, ami nem az övék, pedig annyiféle ember él itt. Ami különösen figyelemreméltó volt, hogy nagyon odafigyelnek a mozgássérültekre. Úgy vannak kiépítve az utak és a bejáratok az épületekbe, hogy nekik is könnyű legyen a közlekedés. Mivel sok volt a szabadidőnk, sokat sétáltunk, ismerkedtünk a környezettel.”

„Ekkora hatalmas városban hogyan lehet közlekedni?” – teszem fel a kérdést, amire Laci adja meg a választ: „Nagyon érthetően ki vannak jelölve az utak és az utcák. Minden családban van autó, nem is egy, és főleg ezzel közlekednek. Viszont a leggyorsabb és legmegbízhatóbb utazási mód a metró.”

Kanadában hasonló az időjárás, mint nálunk. A Svetko házaspár ott tartózkodása

idején nagy mennyiségű hó hullott, így kivették részüket a hó eltakarításából. De itt csak a kijáratot kell megtisztítani, a többit elvégzi a városi takarító vállalat.

„Nagyon sok boldog napot töltöttünk a gyerekekkel. Ez feltöltött minket egy kis időre, így most belevágunk a dolgos hétköznapiakba, és várjuk az újabb találkozást. Az internet csodálatos dolog, ennek köszönhetően napi szinten kapcsolatban vagyunk egymással, de az igazi öröm majd akkor lesz, ha együtt lehetünk” – állítják mindketten teljes egyetértésben.

Köszönöm, hogy megosztottatok velem és az olvasókkal élményeiteket. Kívánok jó egészséget mindkettőtöknek és azt, hogy sok, meghitt napot tölthessetek el szeretteitekkel.

Puskás Mária

AMERIKA NEM IS CSAK EGY ÁLOM

A távoli Amerika mára már sok-sok európai diáknak ad lehetőséget akár az angol nyelv tanulására, akár a további tanulmányaik folytatására. Persze nem olyan egyszerű, mintha valaki Pozsonyba vagy éppen Budapestre menne el tanulni, de ha elszánt vagy, és hajlandó vagy ezért az álmodért küzdeni, akkor a CTP segíthet neked ebben.

Mi is ez a bűvösnek tűnő CTP? Ezt a programot egy magyar, még '56-ban a szüleivel emigrált, mára már szemorvos alapította Buffalo-ban, közel a kanadai határhoz, a Niagara vízesés közvetlen szomszédságában. A program a nevét Calasantius Szent Józsefről kapta, aki főleg a hátrányosabb sorsú fiatalok oktatásában szerzett magának múlhatatlan érdemeket. A programot az alapítójának Dr. Forgách Péternek a hihetetlen lelkesedése és kreativitása mű-

ködteti immáron 15 éve, s ennek köszönhetően közel 170 diáknak volt már lehetősége kijutni az Egyesült Államokba, és ott valamilyen képzésben részt vennie. A CTP a Kárpát-medence összes fiataljának kínálja ezt a nem mindennapi lehetőséget. Tőlünk Felvidékről is már több diáknak sikerült kijutnia, és diplomát szereznie ennek a programnak a segítségével az Egyesült Államokban.

Mégis miért más ez a program mint a többi ösztöndíjprogram? Ez egy alapvetően keresztény, konzervatíván gondolkodó, a társadalomért tenni akaró diákokat megszólító alapítvány, melynek már a jelmondata is árulkodó: „Make a lot, save a lot, give a lot”, ami annyit jelent, hogy „Keress sokat, élj mértéktelenesen és adj vissza a környezetednek”.

Már a kiválasztás során figyelembe veszünk olyan

dolgokat, beleértve az iskolai végzettséget, a tanulmányi átlagot, na és persze az angol tudást, amelyek a fiatal társadalmi elkötelezettségére vonatkoznak. Kell, hogy a nálunk jelentkező fiatalnak legyen közösségi szerepvállalása, bizonyos fajta társadalmi aktivitása, amely kiemeli őt a többi, mindennapok szürkeségét élő társai közül. Itt most persze ne gondoljunk világmegváltó nagy tettek-re, elég például, ha aktívak a cserkészletben vagy segítik az egyházközség életét, esetleg énekelnek a város vagy a falu kórusában.

Természetesen nem kerülhetjük el a kérdést, hogy mindehhez mit kell tennetek az iskolában. A legtöbb diákunk, aki kint tanul Amerikában, már megszerezte az első diplomáját és egy ún. mesterképzésen, azaz másoddiplomás képzésen vesz részt üzleti, kommunikációs vagy éppen a pszí-

chológia terén. De vannak olyanok is, akik az angol tudásukat szeretnék mélyíteni. Ők még nem feltétlenül rendelkeznek első diplomával, de már jó úton haladnak annak megszerzése felé.

Én magam is ennek az ösztöndíj programnak köszönhetem az Amerikában megszerzett MBA másoddiplomámat, de mindemellett sok mást is. Nagyszerű barátokra leltem a CTP-s diákok között, nagyon sok nem a tanuláshoz köthető program és esemény gazdagított. Nem utolsósorban az amerikai-magyar cserkészleten keresztül ismerhettem meg a jegyesemet Katicát, akivel már közös jövőnkön gondolkodunk.

Légy kitartó és céltudatos, hogy Amerika ne csak egy álom maradjon számodra!

Lantos Dávid
(CTP alumni)

Ahogy az előző számban megígértem, átrepülünk Afrikába. Nem számít, hogy most éppen tavasz van, mert ezen a kontinensen mindig hét ágra süt a nap. Több esetben is sikerült eljutnom Tunéziába és tavaly a Vörös-tengerhez Egyiptomba.

Tunéziában a turistákat nagy becsben tartják, és kihasználják azt, amivel a természet megajándékozta őket - egy gyönyörű tengerrel. Ez egy nagyon jó bevételi forrás számukra, és jól is tudnak gazdálkodni vele. (Nem úgy, mint itt nálunk Szlovákiában a Magas Tátrával.)

Tunéziában mindenhol gyönyörű szállodákban voltunk elszállásolva, de a leg-

Az iszlám naptár rövidebb, mint az általunk használt Gregorius naptár, ezért minden évben 11 napos eltolódással, augusztus 20-a körül kezdődik a 30 napos böjt, a jól ismert „ramadán.” Mivel mi minden alkalommal szeptemberben jöttünk ide, a szabadságunk minden esetben egybeesett ezzel a böjti időszakkal. A ramadán annyit jelent, hogy azok, akik az iszlám vallást gyakorolják, napfelkeltétől egészen napnyugtáig nem ehetnek, nem ihatnak, nem dohányozhatnak, és nem élhetnek házasságban. Ez alól a szigorú böjt alól csak a 14 éven aluli gyerekek és a nagy betegek mentesülnek. A műezim a mecset tornyából naponta ötször

90%-a betartja ezt a szigorú böjtöt. Gondolom, a fiatalok, akik a szállodákban dolgoznak, már nem veszik ennyire szigorúan a koplalást, mert nehéz lenne számukra, azt látva, hogy a turisták esznek-isznak körülöttük. Szerintem ők is csak esendő emberek. De az idősebbek bizony minden felszólításnál vonultak a mecsetek irányába. Ennek a ceremóniának sokszor voltunk szemtanúi.

Egy alkalommal a női kíváncsiság odavitt, és belestem a mecsetbe, vajon hogy néz ki belülről, mit csinálnak ott az emberek? Semmilyen képek, díszítés nincs a falakon, csak a földön vannak szőnyegek, ezeken ülnek, térdelnek vagy

Egyiptomba sok éven keresztül készültünk, de mindig valami visszatartott. Volt, hogy robbantások voltak, volt, hogy turistákat támadtak meg és csak katonák kíséretében lehetett eljutni a piramisokhoz. Ekkor eldöntöttük, nem kísértjük a sorsot, lesz még alkalom arra, hogy eljussunk ebbe az országba is. Tavaly sikerült, Hurghadában töltöttük a szabadságunkat.

Az igazat megvallva a szállodához vezető út nem nyűgözt le. Mindenütt, amerre haladtunk, csak sivatag, homok, kő és sivár természet fogadott. Úgy nézett ki, mintha a holdon jártunk volna. De mikor megérkeztünk a szálláshelyünkre, mintha egy álomból ébredtünk volna fel. A szálloda és környéke, ahol laktunk csodálatos volt, gyönyörű pálmákkal, rengeteg fikus, oleander, színes virágok, bokrok, mint egy mesés paradicsomban.

S a tenger! Ilyen színűt még nem is láttam, talán csak Korfu szigetén, Erzsébet királynő - „Sisi” Achilleon kastélya mellett. Nem lehet leírni a színét sem, olyan változó volt: kék, zöld, kékeszöld, türkiz. Sötét és világos sávokban váltakozott a színe, néhány helyen bokáig

ért, volt, ahol teljesen elmerültünk benne. Olyan jó meleg volt a tenger vize, hogy egyáltalán nem akaródzott kijönni a partra.

Azért vágytam Egyiptomba, mert nagy álmom volt valóságban is látni és megérinteni a piramisokat. De lehet, hogy jobb ötlet lett volna Lukszorba a Királyok völgyébe menni. Nagy nehezen sikerült rászednem a páromat, hogy jöjjön el velem. Nem csoda, hogy először ódzkodott, mert a kétszer 6 órás út mindenkit megvisel főleg, ha a légkondicionált autóbusz funkcióját

szébb és legemlékezetesebb El-Mouradi club Kantau volt, mert itt tényleg mindenünk meg volt, ami szem szájnak ingere. Gyönyörű környezet, csodálatos tenger, kellemes meleg és szuper ellátás. Mi más kell még egy jó pihenéshez? Barátságos emberek. Abban sem volt hiány, mert az arab emberek nagyon kedvesek. Nekünk legalább is nem volt semmi rossz tapasztalatunk velük kapcsolatban. Mosolyogva szolgált ki, lépten-nyomon megkérdezték, honnan jöttünk, hogy vagyunk. Aki tud angolul, azokkal nagyon barátságosan elbeszélgetnek, mert nagyon kíváncsiak más kultúrákra is.

Nemcsak a szállodában töltöttük napjainkat, hanem minden egyes alkalommal bebarangoltuk azt a helyet, ahol éppen tartózkodtunk. Esténként, séta közben bódító illatot hozott a szellő, a jázmin illatát, ami különösen este volt nagyon érezhető. Ez az arabok virága, olyan erős illata van, mint nálunk a liliumnak.

imára hívja a valósággyakorlókat. Aki valamilyen oknál fogva nem tud elmenni a mecsetbe, az otthon imádkozik. Van, aki az egész napját a mecsetben tölti. Találkoztunk olyanokkal is, akik kint az utcán imádkoztak, mert a munkájuk elszórtotta őket otthonról. Például egyszer Németországban egy parkolóban egy arab férfi kivette az imaszőnyeget az autóból, leterítette Mekka irányába, leterdelt és imádkozott. Aztán volt olyan eset is, hogy amikor a szálloda előtt útkarbantartó munkákat végeztek az emberek, és meghallották az imára való felszólítást, elővettek egy kartonpapírt, és azon végezték el az imájukat. Azt állítják, hogy a moszlimok

A turisták ilyen csodálatos környezetben pihenhetnek

éppen fekszenek. Viccesen meg is jegyeztem: „Milyen agyafúrtak, a nagy melegben bebújnak a kellemesen hűs falak közé, és itt sziesztáznak.” Mert bizony szeptemberben is + 40 °C meleg van, néha még árnyékban is. Meg kell jegyezni, hogy a mecsetbe nem mennek be lábbeliben, mindenki kint hagyja a cipőjét a bejárat előtt, és a nők külön helyiségben imádkoznak a férfiaktól. A ramadán végén nagy családi lakomát ülnek, és adakoznak a szegényeknek.

nem teljesítve fűt és füstöl. Ezzel már rögtön el volt rontva az utazásunk.

Mindig azt hittem, hogy a piramisok kint vannak a sívatagban. Nagy meglepetésemre azonban Kairó szélén bukkantak fel a semmiből, akkora füstfelhőbe burkolózva, hogy alig lehetett látni őket. Gondoltam, itt biztos nem készítnék jó fotókat! Ez a füst, a környezetszennyezés által kialakult füstköd (szmog) takarta be a várost és ezzel együtt a piramisokat is. „Eljutottam a piramisokhoz! – suhant át az agyamon a gondolat. - Nem a tévében látom, hanem valóságban, sőt megérinthezem őket!” A Gizai piramisok tövében állva elgondolkodtam, mennyi ezer ember lelte halálát ezeknek a hatalmas kőtömböknek a megépítésénél. A Sfinx úgy áll ott, mintha ő lenne megbízva, hogy őrizze a sírhelyek nyugalmát. 4-5 ezer éve állnak itt. Igaz, az idő vasfoga már kikezdte őket, de még mindig több millió embert megérintenek és elgondolkodtatnak.

A 25 milliós Kairóban nincs közlekedési szabály. Autó autó hátán, a háromsá-

vos úton öt sávban közlekednek a járművek. A középső sávban bármikor megáll egy autó, szép nyugodtan kiszáll

Kairót valaki vagy rögtön megszereti, vagy sosem akarja viszont látni

belőle egy ember, és megy tovább. Itt nem sajnálják a közlekedési eszközeiket, összetört stoplámpák, letört tükrök, behorpadt sárhányók, ez mit sem számít, ha valaki gyorsan akarja elérni az úticélját. Azt mondta az idegenvezetőnk, hogy Kairót valaki vagy rögtön megszereti, vagy sosem akarja viszont látni.

szont látni. Én az utóbbihoz tartozom, mert ilyen piszkos, rendetlen várost még életemben nem láttam, pedig sok he-

lyen megfordultam már. Szemét mindenütt, a házak nincsenek befejezve (mert addig, amíg nincs a ház tető, nem kell adót fizetni), az erkélyeken rongyok és szőnyegek lógnak. Fákát, bokrokat alig látni.

Olyan kevés a zöld terület, hogy minden emberre csak egy csemmő tenyérnyi jut. Igaz, itt hónapokig nem esik az

eső, ezért érthető, hogy a vízzel spórolni kell.

A turisták csak bizonyos mecsetekbe mehetnek be, de nekünk sikerült bejutnunk Kairó egyik legszebb mecsetébe, a Mohamed Ali-mecsetbe. Aki lenge öltözkében volt, arra egy pelerinszerű kabátot adtak, és csak így léphetett be erre a szent helyre. Építészetiileg nagyon szépek ezek az épületek, de a belső tér kopár és üres. Rengeteg mecset van Kairóban, de csak ezek az építmények azok, amelyek elnyerték a tetszésemet az egész városból.

Amiről még nem tettem említést, azok a bazárok. Tunéziában nyugodtan megnézegethettem bármit, de Kairóban irtóztam attól, hogy mindenki rám akarta sózni a bőví árúját. Nem szeretem, ha ideoda ráncigálnak, ezért vásárlás nélkül leléptünk a nagy ember tömegből. Nem zártam a szívembe Kairót, de újabb élményekkel gazdagodtam.

Útleírásaimat talán hazánk szépségeivel kellett volna kezdenem, de szeretném ezt bepótolni. A közeljövőben majd Szlovákia nevezetesebb helyeit fogjuk meglátogatni.

Puskás Mária

Óriási élmény volt számomra, hogy láttam a Sfinx-et

SÉTA AZ ALVÉGEN

**„Ez a falu az én falum,
Innen jöttem és ide térek”**

(Ady)

Az egyik karácsony utáni napon, estefelé egy kis levegőzésre vágytam. Sétára indultam. Utam a templomtérré vezetett. Megálltam a templom előtt, és végignéztem a kivilágított Alvégen, amely a templomtól a Máriácska szoborig elterülő széles utcából áll. Szívem hevesebben kezdett dobogni: „Az én régi utcám, az én Alvégem! Itt születtem, itt nőttem fel” – elmélkedtem. Lassan elindultam a jobb oldalon, régi otthonom felé. (Szülőházam helyén már új ház áll.) Mennyire más lett itt minden! A 46 és 41 éve elhunyt szüleim tán már rá sem ismerének, úgy megváltozott az utca képe. Meg-megálltam, és gondolatban felidéztem a múltat. Lelki szemeim előtt megjelent a régi utca, a házak és lakóik. Megosztom önökkel emlékeimet.

Az utca ékessége a templom, amely 36 m magas tornyával és óráival hirdeti az időt, s bármerre is járunk, messziről integet és hazavár. Nekem most hiányoztak a templomkertben magasodó fenyőfák, melyek ilyenkor, kivilágítva, még szebbé tették a kertet és a teret.

Vasárnaponként a kis és nagy harang hívta a hívőket a templomba. Az egyik bimbamot, a másik csingi-lingit ütött. Nagymise után a régi községháza elé gyülekeztek az emberek. Itt dobolt a kisbíró: „Figyelem, figyelem! Közírré tétetik....” felszólítással felolvasta az utasításokat, híreket. Ha napközben megszólalt a lélekarhang – „...valakinek csengetnek, szaladjatok megkérdezni, ki halt meg” – küldtek a felnőttek. Mi futottunk, megkérdeztük, és hazáig ismételtgettük a halott nevét, nehogy elfelejtsük.

Az artézi kút, melyet 1896-ban fúrtak és 312 m mély, gyakori találkozási helye volt fiatalnak, öregnek. A kellemes ízű, 20 fokos vizet vaskára akasztott kannákkal hordták haza. Mindkét oldalon bőven ontotta a jó ivóvizet. Sajnos, már csak egy csonka része áll, és a vize is elapadt. Több nőta is született róla:

**„Tardoskeddi templom körül van a gyalogút,
Közepében az artézi kút.
Akármilyen nagy is ott a sár,
Minden szőke, barna kislány vízért odajár.”**

Az 1941-ben felavatott Hősök szobra díszbe volt az utcának, de eredeti formáját csak 1947-ig őrizhette meg. Az egyik

téli délelőtti apám szomorúan jött haza a kútról: „XY kalapáccsal, vésővel veri le a szobor díszzeit és a címert. A turul már a földön hever” – mondta. Mélységes csend fogadta a szavait. (A romboló egy év múlva meghalt. Megverte az isten – mondogatták az emberek.) Ötven év elmúltával újra eredeti formájára restaurálták, és a két világháború hőseinek nevei is méltó helyre kerültek. Remélem, ez már végleges, vagy talán mégsem?

Az Alvég jobb oldalán 29, a bal oldalán 26 ház állt. Alacsony, törött falú, kis ablakos, nádas és szürke cserepes házak voltak. Némelyikben – nálunk is – nyitott kémény vagy kemence is volt. A falakat fehérre meszelték, alul pedig sőtétké, majdnem fekete krindusszal kenték be. Meszelés előtt a foltokat, repedéseket betapasztották vízzel kevert agyag-

gos sárgaföldből, törekből (szecska) és lóürülékből készült masszával. Ha ez megszáradt, jött a meszelés. Ezt a szépítkezést főleg búcsú előtt végezték, hisz ilyenkor erre tódult a nép a két napig tartó búcsúba. Néhány ház előtt a kiskertben illatos viola, estike, lepkevirág, legénycsalogató, tátika, kenyérbél, árvácska virított. A kapuk előtt futott a földes járda, vagyis a gyalogút. Ezt szombatonként lesöpörték, s ha hó hullott, már kora reggel lapátolták, kb. 1 m széles utat hánytak rajta.

Az utca mindkét oldalán széles kocsút vezetett. A nyári melegekben vastag porréteg, télen vagy esős időben mély sár borította. Ezen az úton baktattak a komótos tehenes kocsik és nagy port verve vágattak a lovaskocsik. Reggel és este hatalmas porfelhőt vert fel a tehéncsorda, miközben az Akomány felé, illetve haza hajtották.

A két oldali kocsút között, középen volt a „folás” (vízfolyás), ami levezette a vizet. Nyári záporok, esőzések után a gyerekek sárral, földdel eltorlaszolták a vizet, és itt fürödtek a libák, kacsák. De jó volt a sárban tapicskolni! Gyúrtuk a „kéé ki kenyérkét” (kelj ki kenyérke). Hogy mi volt ez? Meztől láb talpunk alá húztuk a sarat és körbe-körbe menve, egyszer jobbra, másszor balra járkálva gyúrtuk, míg a középen kiemelkedett egy kis halom föld és körülötte gyűrű alakú kis árok keletkezett. A fiúk meg széttaposták.

Az utca középső részén, éppen előttünk volt két medence. Az egyik nyitott, kb. 3,5x7 méteres, a másik zárt (csukott) medence, minden sarkán nagy, fogantyús behúzzható tetővel. Vízét föld alatti csöveken az artézi kúttól kapta. Ezt használták mosakodásra, mosásra, öntözésre. A nyitott medencénél itatták az állatokat, teheneket, lovakat. Az utcabeli fiúk mind megtanultak úszni, de minket, „láncákat”, ha odamentünk,

Az Alvég egykor...

elzavartak, lefröcsköltek. A medencéknek már csak a helye van meg.

Kora tavasztól, késő őszig az utcán gyülekezett a csorda. A gazdák kiengedték a teheneket, és a pásztor elindult velük a legelőre. Az Újfalú végéig 20-30 tehén gyűlt össze, míg eljutottak az Akományra. Késő délutánig itt legeltették, és a két nagy, hosszú vályúval ellátott gémeskútnál itatták őket. Mikor hazafelé tereltek a csordát, szomjasan, csaknem futva érkeztek a medencékhez. Mind egyszerre akart inni. Úgy lökdösték egymást, hogy néha 1-1 tehén beleesett a vízbe. Mi, gyerekek a csukott medence tetején bámszkodtunk, hogy most mi lesz? A gazdák összefogtak, kihozták a kocsirudakat és nagy locsatolás, kiabálás közepette mindig kimentették a vízbeesett állatot. Sokszor csodálkoztam azon, hogyan képesek a tehenek megismerni a házat, ahol „laknak”, mert mindegyik a saját kapujánál állt meg.

A házakat, udvarokat fakerítések, fakapuk zárták. Ezek közül kitűnt a néhai Bugyik Lóji bácsi világoskékre festett, piros virágokkal díszített vaskapuja. Ma is megvan, tán 70-80 éves is lehet és ritkaságnak számít. Remélem, hogy az új tulajdonosa is vigyáz rá.

Több ház előtt pad állt. Vasárnaponként kiültek rá az emberek és beszélgettek. Idős korában apám a padon, Szilvi bátyám egy piros, fa karosszékekben naponta az utcán üldögéltek és az arrajárókkal beszélgettek. Nagyokat köszöntgettek mindenkinek.

Ha az utcabeliekre gondolok, csak szép emlékek jutnak az eszembe. Mint egy nagy család, úgy éltek egymás mellett a rokonok, szomszédok, néhány udvarban több család is. Veszekedésre, haragra, irigységre nem emlékszem, pedig voltak módosabbak, szegényebbek is. Aratáskor, csépléskor, kukoricafosztáskor segítettek egymásnak. Ilyenkor vidám történeteket meséltek.

Az utca jobb oldalán (ma 6 h.sz.) állt Adámyék (Adámy Rezső kántortanító volt) négy ablakos, gangos (zárt folyosós) háza, amely a legszebbek közé tartozott. Nagy házukban volt kiadó szoba tanítóknak és orvosi rendelőnek is. Gyermekkoromban már csak a három hajadon lányt – Sárika, Ilonka és Marinka nénit – ismertem. Rendelésre finom süteményeket, tortákat sütöttek. Mellettük (8 h.sz.) Zsilinszky Géza bácsiék háza előtt pad volt. Itt pihentünk meg, ha vízárt küldtek. Géza bácsinak, mint népi verselőnek több tarsoskeddi témájú verse íródott. Vastag, kockás füzetbe írta őket, amit Olga néni, az unokája, kölcsönadott és 1952-ben kimásoltam néhány verset belőle. Kár, hogy a füzet elkallódott. De az is lehet, hogy még megvan valahol. A Borbély család (Sztotyék) suszterok voltak. A műhelybe, ahol az apa és fiai Vince, Dezső, Jozsko a cipőket, csizmákat készítették, gyakran jártak az utca legényei (bátyáim is) egy kis beszélgetésre, okoskodásra.

Bal oldalon Vigh Gyula (19 h.sz.) nagy portája mindig nyitva állt előttünk. Ők az utca legmódosabbjai közé tartoztak. Sok földjük, lovuk, tehenük volt. Földjeikből az egyházra, iskolára

is írtak. Ha kellett, sokszor segítettek lovaskocsival. Én már csak a feleséget, Mariska nénit (nenikét) ismertem. Gyermektelenek voltak. Anni néném, anyám húga özvegyasszonyként, Mariska lányával együtt gondozta őket. Övé maradt a ház is, ami később egy új házasság révén a Szvetko család otthona lett. Naponta jártunk ide. A kazlakban, fészerekben, ólakban, magtárban és a padláson sok remek búvóhely volt, ahol játszhattunk. Soha nem kergettek el.

Sok mindent lehetne még mesélni. Bogyó Mancikánál a regruták májusfát állítottak, ott énekeltek, mulattak. Mi, lányok ott leselkedtünk és találgattuk, hogy mi is a „körözött”, amivel néha megkínáltak minket is. Talán kevesen tudják, hogy a mai sportpálya területén Juhász Pál kis kastélya körül (ezt csak nyaralóként használták, mivel Budapesten éltek) az Angol kertnek nevezett park hatalmas hársfákkal, fenyőkkel, nagy jázminbokrokkal és más különleges növényekkel volt tele. Ide is bemásztunk olykor (már csak a háború után) virágot és hárslevelet szedni.

S amikor 1945. március 30-án jött a felszabadító orosz hadsereg! Surány irányából özönlött a végelethetetlen lovas csapat. Előttük dübörögve érkezett egy hatalmas tank, ami bizony, megregettette a házak falait, és ahogy elhaladt a házak előtt, megcsörrentek a megmaradt ablaküvegek. Bár csak négyéves voltam, azért emlékszem rá, mert nagyon féltem. Sok mindent átéltem ez az utca és lakói.

A beneši dekrétumok azonban ezt a tiszta magyar utcát is megváltoztatták. 26 családot telepítettek ki előbb Csehországra, majd Magyarországra. Már

csak a neveikre emlékszem, az idő elfeledtette az arcukat: Baráék, Gólaék (4 gyerekkel), Repáék, Csirik Misko, Banyóék, Baszerkomék, Bertáék... és mások. Volt, aki még látogatóba sem jött többé haza. Helyettük új emberek, családok érkeztek idegen nevekkal, más nyelvvél, új szokásokkal. Nehezen fogadtuk be őket.

S hol vagytok ti régi jó pajtások, akikkel együtt játszottunk az utcán, az udvarokban, akikkel megosztottuk apró titkainkat? Örülök, ha találkozom velük: Brenkus Teri, Veres Márti, Csányi Magdi, Szabó Marika, Pál Zsuzsi, s a néhai Víg Mariska, Mészáros (Faktor) Emi, Pál Mariska és a többiek. Ők is szép gyermekkori emlékek.

27 éves koromig laktam az akkori 438-as (ma 26-os) házszám alatti házban. Azóta szebb, nagyobb házba, új utcába költöztem. Szívemben, álmaimban azonban továbbra is alvégi maradtam. Búcsúkor, ha arra sétálunk, unokáimnak is megmutatom, hogy itt volt a mi házunk. Magyarországon, Törökbálinton elhunyt testvéreim koporsójára – utolsó búcsúzásul- ebből a földből szórtam egy zacskóval, hogy békében nyugodhassanak.

Sétám véget ért. Talán egy kicsit tovább tartott, de nagyon jó volt emlékezni. Élünk, amíg élünk, de a gyermekkor, a szülői ház felejthetetlen és halhatatlan.

Kollár Mária

...és napjainkban

A BÉKE 65 ÉVE

Hatvanöt évvel ezelőtt, 1945 májusában véget ért a rettenetes II. világháború. Hétéves voltam akkor, lényegében kisiskolás, de az akkori tapasztalataim alapján örökre megtanultam, hogy a háború a legrosszabb dolog a világon. Pedig a mi falunk nem élt át hetekig, vagy akár csak napokig tartó harcokat. A háztárunk sík, erdők nincsenek. Hiányoztak a partizán-harcok feltételei, nem szenvedtünk a front ide-oda mozgásától vagy az álló front borzalmaitól.

És mégis!

A férfiak – apáink, nagybátyáink – sőt, már a 18-19 éves fiúk is katonák voltak, a keleti fronton harcoltak. Ez állampolgári kötelesség volt. Állandó életveszélyben forogtak, éheztek, fáztak, szenvedtek. Itthon csak az asszonyok, gyerekek és az öregek maradtak. Ők birkóztak meg minden munkával. Férfierő híján az asszonyok minden erejüket megfeszítve dolgoztak. Ők vezették a gazdaságot, művelték a földeket: szántottak, vetettek, fuvarozták haza a termést, ahol volt, ott lovakkal, lóval, de leginkább csak tehenes-fogattal. Természetesen gondoskodtak a családról, nevelték a gyerekeket. Azok apa nélkül nőttek éveken keresztül. Bizony a gyerekeknek is sokat kellett segíteniük.

A háború alatt nagy volt a nélkülözés. Az üzletek üresek voltak. Nem volt ruha, cipő és az élelmiszer is hiánycikk volt. Hiányzott a cukor, a só, az ecet. A rizst nem is ismertük. A karácsonyok szegényesen teltek: egy pici fa, esetleg néhány fenyőág, amikre jobban pár szem otthon főzött szaloncukor, becsomagolt kockacukor, pár darab felkötözött gyúrt sütemény, esetleg alma került. Rosszabb esetben semmi. Az ajándék, nekünk, az akkori gyerekeknek, ismeretlen fogalom volt. Mese-könyvről, játékról csak álmodhattunk. Gyógyszert sem lehetett kapni. A villanyvilágítás – már ahol egyáltalán volt – nem működött. A házakban csak pet-

róleumlámpával, vagy gyertyával világítottak, de csak akkor, ha be tudták szerezni, mert hiánycikk volt a petróleum és a gyertya is. De még a lámpa cilindere is. Az ablakokat amúgy is be kellett sötétíteni, nehogy a kiszűrődő fény elárulja az ellenséges bombázó repülőgépek pilótáinak, hogy lakott terület felett re-

A háború alatt az üzletek üresek voltak

pülnek. Főleg a háború utolsó hónapjaiban volt gyakori a légiriadó. Olyankor a község háza tetején megszólalt a sziréna, és mindenki az óvóhelyekre menekült, hogy ha bombázás lenne, legalább az életüket menthessék.

A bombákat nehéz, félelmetes bűgással közeledő repülőgép-rajok hozták fölénk. A napfényben ezüstösen, hidegen, rémisztően csillogtak. Mindenki félt tőlük. Ha a pilóta meghúzta a kioldó-zsinórt, a bombák hullani kezdtek. Földet érve felrobbantak, romba döntötték az épületeket, házakat, felszaggatták az utakat, vasúti síneket, mindent. A gyújtóbombák azonnal elolthatatlan tüzet okoztak. Tardoskeddet háromszor bombázták, ebből egyszer gyújtóbombákkal. Hallottuk a bombarobbanásokat akkor is, amikor Újvárt, vagy más, távolabbi városokat bombáztak. A felnőttek félelmét látva mi, gyerekek is nagyon féltünk. Láttunk katonákat, menekülteket, foglyokat, sebesülteket. Féltünk az idegen katonáktól, akik valami ismeretlen nyelven szóltak hozzánk. Amikor katonák, katonai járművek voltak a faluban, az utcára sem mehettünk ki. Tilos volt.

Először a német katonák foglalták el a falut. Házaknál voltak elszállásolva, nálunk is. Mi akkor Balogh nagyapámnál laktunk, a Vermek felé. Az Ulicskában tágas hely volt. A katonák járművei ott álltak, és ott volt a tábori konyha is. A németek visszavonuláskor (az oroszok elől hátrálva) egyszer egy harcokban megvakult tisztet is hoztak hozzánk. A bekötött szemű Herr Ofizier-t édesanyám etette házi tyúklevesrel. Ő még szolgálólány korában Újvártban megtanult kissé németül, tudott vele úgy-ahogy beszélni. Néhány nap múlva a tisztet elvitték haza, Németországba. Szegény, nagyon szomorú volt. Valami ilyesmit mondott, hogy Deutschland kaputt! A következő lakóink – szintén német tiszt – két fiatal orosz foglyot hoztak magukkal: Szergejt és Nyikolajt. Ezek

szolgálták ki őket.

1945. március 30-án reggel a német katonák idegesen, kapkodva összeszedték a dolgaikat, sietősen beszálltak járműveikbe és elmentek. A szomszéd Matyo bácsi mondta, hogy éjjel ágyúzás volt. A félelmetes Sztálin-orgonák – világító rakéták – lőtték a környéket, és biztosan azért menekültek sietve a németek, mert közel vannak az oroszok. Igaza volt. Aznap délután nagyapám felhúzott a padlásra néhány cserepet, onnan néztük, ahogyan Surány irányából hullámszik a falu felé egy hatalmas, barna tömeg. Jöttek az oroszok. Gyalogos század érte el a szélső házakat. A lányok, fiatalasszonyok rémülten bújtak el a kórórákásokba, szalmakazlakba, répavermekbe. Nagyon féltek az orosz katonáktól. Amelyik háznál fiatal lányok, asszonyok voltak, már előre elkészítették, kialakították a búvóhelyeket, számíttva arra is, hogy esetleg órákig kell ott kuporogni. A poros katonák felhúzott fegyverrel berontottak az udvarokba, végigjárták a házakat, németeket kerestek. Azok akkor már Selye környékén lehettek, hát elindultak azonnal utánuk. Ám jöttek nagy

számban a többiek. Estefelé már tank is volt az Ulicskában, és lovaskatonákat is láttunk. Akkor láttam először katonalányokat. Az egyik nálunk lakott egy tisztel. Szvetlanának hívták és ő is tiszt volt. Zubbonyának vállán csillagok ragyogtak, szoknyát és tükörfényesre pucolt csizmát viselt. Sűrű, sötét haja volt, fején katonasapka. Nagyon szép fiatal nő volt, kedves, mosolygós. Még egy szelet csokoládét is kaptam tőle.

Nálunk az orosz katonák is kaptak tyúklevest. Mikor bejöttek az udvarunkba, és meglátták a tyúkokat, rájuk mutattak

fáradtak, elcsigázottak, éhesek voltak.

Az udvaron a sáros, poros katonák megpróbálták úgy-ahogy rendberakni magukat. Lenyírták a hajukat, amilyen rövidre csak tudták, irtották a tetveket. A sok lenyírt haját összeszedték, eltűzelték. Csak pár napig voltak a faluban, majd továbbmentek Berlin felé.

A tyúklevest kanalazó katonák, a tisztek, Szvetlana, a katonalány, vajon eljutottak-e Berlinig? Vajon túléltek-e a háborút? Ki tudja? Egy messzi orosz faluban őket is hazavárta a családjuk. Hiszen májusban véget ért a hosszú, ke-

most már apáinkat vártuk haza. A férfiak néhány hét, hónap, vagy pár év elmúltával, rövidebb, hosszabb hadifogság után, megtört egészséggel hazajöttek. Kivéve azt a 86 falubelit, akiket családjuk hiába várt. A háború harcterein estek el. Csontjaik valahol távol otthonuktól, idegen földben, jeltelen sírban porladnak, talán a Don- kanyarban, talán máshol. Ez is a háború egyik kegyetlensége.

A testi és lelki sebek lassan gyógyulni kezdtek. Mindenki remélte a jót, a jobbat, szebbet. Már lehetett, hiszen béke volt. Béke! És bár a háború után is sok

86 falubelit hiába várt vissza a családja

és mondták oroszul édesanyámnak, hogy vágjon le néhányat. Édesanyám először sehogy sem akarta érteni, erre az egyik orosz katona ráfogta a géppuskáját a tyúkokra, jelezve, hogy halomra lövi az összeset. Édesanyám rögtön megértette, azonnal megfogott egyet-kettőt és nekiállt megfőzni a tyúklevest. Ez volt a legkevesebb, ennyi nekik is járt. Agyon-

gyetlen háború. Már nem emlékszem, honnan jött a hír, mert rádiót nem hallgathattak senki. Megszólt a harang, és az utcán valaki elkiáltotta: vége a háborúnak! Nem volt akkor ennél jobb hír. Alig mertük elhinni. Mindenki kiszaladt az utcára, mindenki egyszerre beszélt. Nagyon örültünk. Béke lesz! Minden jó lesz! Ahogy eddig a háború végét vártuk,

rossz várt még ránk, békében a bajok elviselése is könnyebb. A béke kimondhatatlanul jó. Azok érzik át ezt igazán, akik átéltek a háborút.

Ez a béke 65 éve tart. Közép-Európában ilyen hosszantartó béke még soha nem volt a történelem folyamán. Bárcsak mindig, örökké így is maradna!

Csomó Magda

- Na plese Rodičov-Pedagógov a Priateľov ZŠ J.A. Komenského sa ponúkala dáмам hneď pri príchode krásna ruža
- A J.A. Komenský Alapiskola Szülők-Pedagógusok és Iskolabarátok bálján a hölgyek rögtön az érkezéskor egy szép rózsát kaptak

- Hudba lákala každého na tanečný parket. (Ples ZŠ. J. A. Komenského)
- A zene sokakat táncba hívott. (J. A. Komenský Alapiskola bálja)

TARDOSKEDDI FARSANGI BÁLOK 2010

- Hostia z Bešeňova opäť predviedli zábavný program
- A zsűtvabesenyői vendégek ezúttal is mutattak be vid.

- Hostí učila tancovať profesionálna tanečníčka Südi Iringó. (Ples Best of V.)
- A vendégeket Südi Iringó versenytáncos tanította táncolni. (Best of V. bál)

- Tanec nechýbal ani na čajovom posedení klubu dôchodcov
- A tánc a nyugdíjasklub teadélutánján sem hiányzott

- Na batôžkovom plese MO Csemadok-u zaspieval spevácky zbor Biely agát kyticu nových ľudových piesní
- A Csemadok Helyi Alapszervezetének batyubájlján a Fehér akác asszonykórus új népdalcsokkal szerepelt

- Hlavným hosťom na Plese poslancov a podnikateľov Best of V. bola speváčka Szandi
- A képviselők és magánvállalkozók Best of V. báljának fővendége Szandi volt

- Na plese Rodičov, Pedagógov a Priateľov ZŠ K. Szemerényiho sa tancovalo na hudbu 2 skupín
- A Szemerényi Károly Magyar Alapiskola Szülők, Pedagógusok és Iskolabarátok bálján 2 zenekar muzsikájára lehetett táncolni

gram (Batôžkový ples)
e vidám műsorszámot

FAŠIANGOVÉ PLESY V TVRDOŠOVCIACH 2010

odcov

- Tanečný súbor Szivárvány pri ZŠ K. Szemerényiho na plese školy
- A Szemerényi Károly Magyar Alapiskola Szivárvány néptáncscsoportja az iskola bálján

- Kovbojský tanec v podaní našich dôchodkyň
- Cowboy tánc nyugdíjasaink előadásában

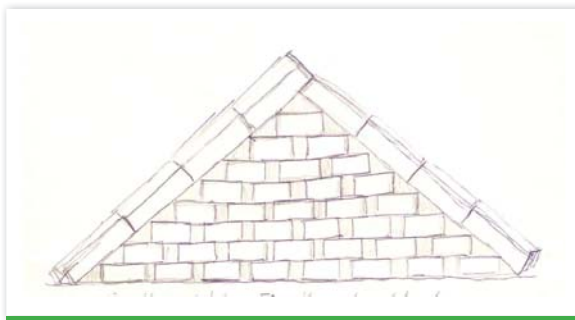
A VÁLYOGVETÉS

Mi, az idősebb korosztályhoz tartozók, bármerre járunk községeinkben, mindenfelé a régmúlt idők emlékeit kutatjuk, és meg is találjuk. Tavaly, amikor a régi Vermeket, a vermeki tavat keresve körülnéztem arafelé, nem ismertem rá a környékre. Eltűnt vagy megváltozott minden, ami ott volt. Csak lelki szemeimmel láttam a régi tó hullámzó vizét és körülötte a vályogvető emberek nyüzsgését. A vermeki tó (akkori Rajo-tó) helyén ma szép emeletes házak, a gondozott kertekben fák, virágok dicsérik gazdáik szorgalmas kezét. Bezzeg más volt ott

minden régen! Még az én gyermek- és fiatal lánykoromban is. Az aránylag nagy területű, kerek tó közepén kb. 80-100 cm mély volt a víz. A szélei felé egyre sekélyebb lett, ott már csak bokáig ért. Tavasztól ősziig liba- és kacsaseregek úszkáltak benne, nyáron a 12-14 éves fiúk teknőben „veztek” át rajta. Télen hosszú „csuszkákat” kezdtünk ki a jegén, nekifutással 5-7 m hosszukat csúsztunk. Előfordult, hogy tél vége felé a megvékonyodott jég beszakadt alattunk és vizesen, a szidástól félve mentünk haza. Az ilyesmi főleg azért volt nagy baj, mert akkoriban – a II. világháború alatt – a gyerekeknek csak egyetlen pár cipőjük volt! Ha volt! Bizony előfordult, hogy a családban két hasonló korú gyerekek volt egy pár cipője, és azt felváltva hordták.

1945-ben véget ért a háború. A nagy községet – 1947-ben több, mint 7 ezer lakosa volt – komoly megrázkódtatások érték: deportálás, kitelepítés, betelepítés. De az emberi természet mindent kibír. A könnyek felszáradtak, élni, dolgozni kellett. Úgy, ahogy a körülmények megkövetelték. A legfontosabb az volt, hogy béke lett. Béke! A békés években minden más.

Az emberek dolgozni kezdtek. Épült a sportpálya, megalakult az EFSZ (Egységes Földműves Szövetkezet), beindultak az újívári üzemek. A férfiak vonattal jártak távolabbi városokba, nagy építkezésekre. Utakat, hidakat, gyárakat építettek. Mindenki dolgozott, pénzt keresett. A boltok is lassan megtel-

A vályograkásba 52 vályogot raktak

tek áruval. És mint a háborúk után mindig, évről-évre több gyerek született. Az 1950-1951-es években szinte hihetetlenül sok. A községben ennyi embernek nagyon kevés volt a ház. Közös udvarokban, a régi kis házakban 2-3 generációs, sokgyerekes

családok szoroskodtak. Az emberek lakni akartak, és ez rendkívüli mértékű építkezés kezdett jelentette. 1952-53-ban teljesen új utcák nyíltak a kimért házhelyekből.

Ekkor jött az újabb csapás! A családok nehezen összekuporgatott, házépítésre szánt pénzét gonosz módon elvitte az 1953-as pénzbevéltás, hiszen 1:50-hez váltottak. Ez rettenetes nagy baj volt! A pénz kevés lett. A lakóhely kicsi, szűkös. Építkezni kellett bármi módon. De most már miből? A tardoskeddiek mindig dolgoz, leleményes, igyekvő emberek voltak. Megtanulták: segíts magadon, az isten is megsegít! Mi az, amin spórolni lehet? A téglák. Amúgy is nehéz volt beszerezni, és pénzbe került. Maradt hát a vályogvetés. A vá-

lyog volt a legolcsóbb építőanyag, és a legfőbb, hogy nem kellett pénzt adni érte. Szorgalmas emberekre, dolgoz kezekre volt szükség, no meg persze jó minőségű agyagos földre, vízre, néhány zsáknyi pelyvára, néhány fából készült, téglára, legalább egy talicskára, 2-3 cénkannára, 1-2 kapára, lapát-
ra, akaratra és végtelen munkakedvre. Mert ez a munka rendkívül nehéz, piszkos, sáros és fárasztó volt.

A vályogvetésre a faluban a legalkalmasabb a vermeki tó környéke volt. 1954 májusában el is lepték a vályogvetők a tópart minden négyzetméterét és serényen dolgozni kezdtek.

Tardoskedden még ma is sokan élnek vályogtégla-ból épült házban

Egy-egy család letakarított a tó közelében egy nagyobb szoba méretű területet. Több hely nem is jutott volna. Elegyengették, kisímitották. Az agyagos földben kb. 1,5x2,5m területű és úgy 70-80 cm mélységű gödröt ástak. A gödörbe visszalapátolták a kiásott föld egy részét, a többi kannával vizet mergettek rá, erre pelyvát szórtak és általában a férfiember (nálunk édesapám) mezítláb, fel-tűrt nadrágszárrakkal, beleállt a gödörbe, kapával 5-6-szor „átvágta”, vagyis alaposan összekeverte a sarat. Amikor az már egyenletesen sima volt, megrakta belőle a talicskát, odatolta az előkészített helyre és kiborította. Ezután volt szükség a már előre beszerzett, fából készült, 29x14x7 cm-es méretű vályogvető formára, a „vályogvetőre”,

amiből annyi darab kellett, ahányan éppen vetették a sár-téglát. Nálunk többnyire édesanyámmal ketten vetettünk, bár időnként a rokonok is besegítettek, amit mi is viszoztunk nekik.

A vályogvető formát bemártottuk a kannánkba, lefektettük a földre, belegyűrtük a pelyvás sarat, a tetejét vizes kézzel lesímitottuk, a formát felhúztuk és a nyers vályog ott maradt a földön. A formát újra vízbe mártottuk, az első vályog mellé tettük, újra teletöltöttük, simítottuk, felhúztuk. Kész lett a második vályogtégla. És így tovább... Így alakultak ki a vályogsorok. Annyi sor, ahányan vetették. És mind-
ezt addig, amíg volt rá hely.

Ugyanígy haladt a munka minden csoportban a tó körül. A családok apraja-nagyja dolgozott, mindenki segített. A tizenévesek is vetették már, a kisebbek elhajtották az esetleg közeledő libákat, kacsákat, nehogy azok kárt tegyenek a fáradságos munkával elkészített friss, nedves vályogsorokban. A gyerekek dolga volt a vízfordítás is. Ők szaladtak el az artézi kútra friss ivóvízért. Ők segítettek kihoz-

ni a vályogvetőknek az ebédet. Ha volt a családban nagymama, ő maradt otthon ellátni az állatokat és megfőzni az ebédet. Nálunk édesanyám a dél közeledtével hazament, ügyesen főzött valamit, kihozta, a tó partján leülve megettük és folytattuk a munkát estig. Akik messze laktak, hajnalban megfőztek, és kihozták a kész ételt, lehűtötték, letakarták, hogy meg ne romoljon. Bár nagyon fárasztó volt a munka, a csoportok jókedvűen szóltak át egymáshoz, tréfálkoztak, nevettek. Sáros volt a kezünk, a mezítlén lábunk, a ruhánk, sokszor az arcunk, a hajunk is. A kivetés után 2 nappal megforgattuk a már szikkadó vályogokat („válykokot”), a következő 2 nap múlva élére állítottuk, hogy tovább száradjanak. Úgy egy hét múlva összeraktuk

rakásokba a már száraz – kész – darabokat úgy, hogy hézagokat hagytunk közöttük. Az ilyen piramis-szerű vályograkásba – úgy emlékszem – 52 darabot raktunk. A felszabadult üres helyen újra vetettünk, kihasználva minden talpalatnyi helyet. Amíg ezek száradtak, a kész, teljesen száraz rakásokat elhordtuk a házhelyre, ahol összeraktuk nagyobb rakásba már hézagok nélkül, és letakartuk kátrány-papírral, nehogy megázzanak. Az eső volt a vályog legnagyobb ellensége. Az emberek kölcsönösen vigyáztak a kivetett vályogokra. Soha senki nem rongálta meg és el sem vitte a másét. Ám 1-1 nyári zápor egész napi kemény munka eredményét tehette tönkre. Eláztatva, szétverte, deformálta a vályogokat úgy, hogy használhatatlan sárdarabokká váltak. Ráadásul a szétment darabokat le is kellett takarítani a „placcról”, újra bekeverni, újra vetni. A vályogvetésnél, de főleg az elhordásnál, segítettek a rokonok is. Csatárláncba állva, kézről-kézre adogatva rakták fel a „válkokot” a szekérre, vagy a „traktorvlecskára”. Ha 1-1 család már elegendő mennyiségű vályogot készített, elkezdődött a házépítés. A helyüket a tónál mások foglalták el. Az akkori házak mind vályogból épültek. Téglát csak az alsó 5-6 sorra vettek, no meg a ház kéménye is téglából készült. A vermeki vályog kiváló minőségű volt. Ma, 55-60 év elmúltával is állnak a házak belőle. Nyáron hűvösebbek, télen melegebbek, mint a későbbi, már blokkból épült házak. A háztetők faanyagát Oraváról, Liptóból hozatták, a cserepet a faluban csinálták 3-4 helyen, cementből, homokból, vízből, olajos formákban. Ez volt a szürke cementcserép. Már keveset látni belőlük. Az ablakokat, ajtókat a helyi asztalosok készítették. Az 1954-55-ös években nagy gyorsasággal egész házsorok, sőt, új utcák épültek fel, és az emberek boldogan költöztek be a saját házaikba, amelyek többnyire szobakonyha-spajz-veranda elrendezésűek voltak, esetleg elől két szoba, mögöttük előszoba,

konyha, spajz. A házak belső falait vagy sárral tapasztották ki, vagy vakolták. A szobák talaja padlós volt, a konyháé is, az előszoba és a spajz beton, ami-re linóleumot tettek. Fürdőszobának, vízvezetéknek, központi fűtésnek még se híre, se hamva. Az új utcákban (a mienkben is) feneketlen sár volt és hiányzott a villanyhálózat is. Egy-két évig

még petróleumlámpával világítottunk. Az ilyen lámpa fényében írtak leckét a gyerekek, tanultak a diákok. A sáros utcák sötétek voltak. A házak köré fákat, virágokat ültettek az emberek, fakaput, léckerítést csináltak. Néhány év múlva lettek járdák, és némi kő került az utakra. Így épült ki és vált egyre szebbé közösségünk. Amikor új dolgok szü-

letnek, a régiek megszűnnek, kihálnak, elmúlnak. Lassan eltűnik a Vermek, ma már csak emlék a Rajo-tó és a vályogvetés is. Ám a vályogházak még mindig állnak. Túléltek, túléltek a vályogvetőket. A sok-sok vályogtégla dolgos kezük munkája, ami ott él, lélegzik, melegít és hűsít a házak falaiban, őrzi emléküket.

Csomó Magda

OLVASS TÖBBET!

„A nyelv egyik legféltőbb kincse, egyik legfőbb dísz a nemzetnek, s a nemzeti léleknek mind igen szép képe, mind hív fenntartója s ébresztője!”
(Kazinczy Ferenc)

A Nemzeti Emlékezet Program keretében a magyar kormány 1127/2003. (XII.17.) számú határozatával Kazinczy Ferenc negyedévezredes születésnapja alkalmából a 2009. évet a Magyar Nyelv Év-

tin Egyetem tanára nyitotta meg. „Nyelvében él a nemzet!” - mondta gróf Széchenyi István. Nekünk, pedagógusoknak, és nektek, diákoknak közös feladatunk, hogy megőrizzük a magyar nyelvet a szlovákiai magyar

Az OECD által szervezett PISA-kutatások kimutatták, hogy a szlovákiai és magyarországi fiatalok szövegértő olvasásból, szövegértelmezésből gyengébben teljesítenek a korosztályukhoz tartozó, skandináv országokban élő társaiknál. Az érsekújvári gimnázium magyartanárai ezért döntöttek az olvasás ilyenfajta népszerűsítése mellett.

Miután a versenyzők megtekintettek egy prezentációt Kazinczy Ferenc és a nyelvújítás címmel, a diákok két korcsoportban mérték össze tudásukat. Az 1. kategóriában versenyzők Böszörményi Géza: Gergő és az álomfogók c. könyvéből hallgattak meg egy szövegrészletet, majd hozzáláttak a feladatlapok kitöltéséhez. A 2. kategóriában Szabó Magda: Für Elise c. regényéből választott szövegrészlethez kapcsolódtak a kérdések. A feladatlapokat a Kollár Klaudia és a tardoskeddi Dózsa Roland alkotta zsűri javította.

Községünk polgármestere nem érkezett üres kézzel, színes nyomdát adományozott régi iskolájának, majd a következőket írta az intézmény krónikájába: „Az iskolának fényes jövőt kívánok! Juhász György”. Köszönjük a buzdítást és az értékes ajándékot a 28 tardoskeddi diák nevében is.

Benkő Timea

A rendezvényt az egykori alma materében Juhász György, községünk polgármestere nyitotta meg

nek nyilvánította. Az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium vezetősége szeretett volna erről méltóképpen megemlékezni. E célból regionális szövegértelmezési anyanyelvi vetélkedőt szerveztek, amelyre négy járás iskoláiból (Lévai, Nyitrai, Érsekújvári, Komáromi) érkeztek a diákok.

A rendezvényt az egykori alma materében Juhász György, parlamenti képviselő, községünk polgármestere, a nyitrai Konstan-

kösségben. És nem elég megőriznünk, ápolnunk kell és továbbadnunk. Erre kérem Önöket, pedagógusokat, és erre kérlek benneteket, diákokat. Ez a mi küldetésünk” – mondta a jelenlévő mintegy 50 tanuló és kísérő tanárainak üdvözlő beszédében. A tardoskeddi Szemerényi Károly Alapiskolát Jančík Filip 8. osztályos tanuló képviselte (a kategóriájában versenyző 29 diák közül a 12. helyen végzett).

IFJÚ HÁZASOK

2009. november 28

Bíróczy Krisztína és Šmida Alexander

2010. január 2.

Mgr. Kuviková Katarína és Ing. arch. Zajíček Gabriel

2010. január 30.

Kurucz Elvira és Fülöp Attila

TARDOSKEDD KIS POLGÁRAI

2009

Rišnovský Dárius 12.9.
Valaška Damian 12.20.

2010

Nozdrovický René 1.3.
Škuliba Éva 1.3.
Zsilinszki Patrik 1.16.
Szőke Valéria 2.8.
Bertič Leonard 2.8.
Lakatoš Sabina 3.8.

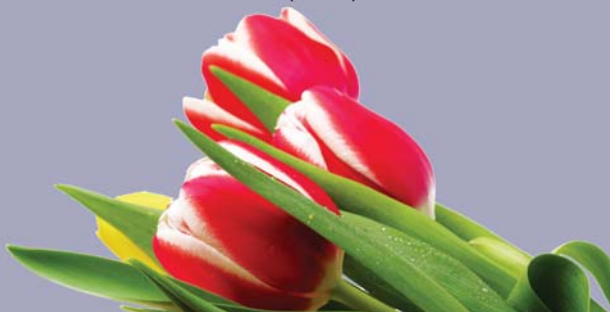
ÖRÖKRE ELBÚCSÚZTAK

2009

Buják Ferenc (1941) 12.10.
Šipoš Wilhelmina (1926) 12.11.
Janega Mária (1927) 12.17.

2010

Marek Sándor (1927) 1.6.
Mészáros Anna (1933) 1.7.
Fenyvesi Terézia (1921) 1.21.
Juhász József (1943) 1.23.
Balogh Emma (1942) 1.25.
Zsilinszky József (1935) 2.3.
Borbély Lenke (1941) 2.9.
Vanya Zsuzsanna (1928) 2.12.
Szabó István (1950) 3.1.
Varga Miklós (1933) 3.6.
Szmrecsek Ilona (1943) 3.6.
Jeruška Mária (1928) 3.7.
Csányi László (1937) 3.9.
Vida Mária (1920) 3.10.

JUBILÁNSOK

70

Január

Borbély Ferenc (Cseresznyés u.), Pintér Terézia (Felvég), Boros Mária (Ifjúsági u.), Bús Katalin

Február

Dózsa Margit (Petőfi u.), Buda Ferenc, Sipos László (Kertész u.), Černák Ilona (Vasúti út)

Március

Csernák József (Gesztenye sor), Bogdány József (Rózsa u.), Tornai László, Ivanics Mária (Sport u.)

75

Január

Vida Anna (Malom u.), Gyurek Ferenc, Borbély Mária (Széchenyi u.)

Február

Kollár Rozália, Boros Vince (Hársfa u.), Vincze Mária (Vansová u.), Gajdó Katalin

Március

Jeruška Mária (Diófa u.), Vanya Elek, Varga János

80

Február

Vacula Terézia, Érsek Gizella, Brenkus Mária (Vansová u.), Pekarík Erzsébet, Vávra Irén

Március

Kopasz József

85

Január

Mészáros Ilona (Gyümölcsös u.)

RÖVID STATISZTIKA TARDOSKEDD LAKOSSÁGÁRÓL

2009-ben Tardoskeddnek összesen **5 289** lakosa volt. **44** kisgyermek született és **21** fiatal pár esküdött örök hűséget egymásnak. Az elmúlt évben **61** lakos költözött községünkbe és **63** döntöttek úgy, hogy elhagyják a falut. Sajnos, tavaly is sok lakosunk hagyott itt örökre bennünket. 2009-ben **61** polgártársunktól vettünk végső búcsút. Nyugodjanak békében!

Rejtvényünk fő soraiban Lucius Annaeus SENECA római filozófus, író és államférfi egyik gondolatát rejtettük el.

Csahos	↓	Adriai szig. csoport	↓	↓	Emlős állat	Indíték	Vitamin	Az USA tagállama	Személyes névmás	↓	... - bál
R. 1. rész		Bób, Béla	→		...savak						
Névelő	↓	...hiba									É
	↓									↓	
	Átvonuló madár						Lebeg				
	R. 2. rész						Félmajom				
...méter, keret-kereső	↓					Határozószó			Aydin része		
						Határozói rag			Mutató névmás		
Zola regénye					Játékszer					Kötőszó	
					Bizalom					András	
Trícium, titán				Magyarorsz. település							
				Alumínium, stroncium							
Szilícium vegyjele			Ady Endre névjele			Fohász				Kérdő-szócscsa	
			Fontos oldószer			Mátka				Magyar labdarúgó	
Kérdő-szócscsa		Gyümölcs					Névelő		Bea, Mara		
		...nemzedék					Vitamin		Meg-fogamzik		
R. 3. rész	→							...-mek			
Olasz. kiskocsmá								Nehéz spanyol bor			
→							Férfinév				
							Igéképző, igenév				
Francia film-színész				Ipszilon		Hordozható tok					
Angol költő				Nitrogén		A kórház jele					
→					Növény					Tempus	
					Végtag					Női név	
Felhőfajta				Kelet		becézett női név					Energiát
				Magyar tornásznő		...ész, zseni					
Lengyel Sándor névjele			Kiváló sakkozó				Művészetek egyik ága				
			Állatövi jegy				Maestro része				
Római öt		Állatokat védő hely						Német névelő			
		Nobélíum vegyjele						Például rövid.			
→					Fényforrás				Gyökértörzs		
					Dehogy				Személyes névmás		
Férfinév	N	→									

Készítette: Lőrincz László

Megfejtés: „A barátodat négyyszemközt intsed, a nyílvanosság előtt dicsérd.”